

Вінницький національний технічний університет
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВОЛОДАРКА»)»

08-43.МКР.009.00.122 ТЧ

Виконав: студент 2 курсу,
групи МФКД-20м
спеціальності 073 – Менеджмент
Супрун Віталія Валеріївна

Керівник: к.е.н., доц. каф. ФІМ
наук. ступінь, вч. звання

Ткачук Л. М.

«13» _____ грудня _____ 2021 р.

Опонент: к.е.н., доцент каф. ЕПВМ
наук. ступінь, вч. звання

Нікіфорова Л. О.

«13» _____ грудня _____ 2021 р.

Допущено до захисту

Завідувач кафедри ФІМ

_____ д.е.н., проф. Зянько В. В.
(прізвище та ініціали)

«16» _____ грудня _____ 2021 р.

Вінниця ВНТУ – 2021 рік

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
Рівень вищої освіти II-й (магістерський)
Галузь знань – Управління та адміністрування
Спеціальність – 073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри ФІМ
д.е.н., професор Зянько В. В.

«28» серпня 2021 року

ЗАВДАННЯ НА МАГІСТЕРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Супрун Віталії Валеріївни
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Управління власним капіталом підприємств легкої промисловості (на прикладі Приватного акціонерного товариства «Володарка»)

Керівник роботи Ткачук Людмила Миколаївна, к.е.н., доцент,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом ВНТУ від «24» вересня 2021 року №277.

2. Строк подання студентом роботи: 16 грудня 2021 р.

3. Вихідні дані до роботи: Кучменко В. О. Економічна сутність поняття капіталу підприємства та його структури. Економічний вісник університету. 2017. Вип. 33(1). С. 232-237. Маркова Т. Д., Володіна О. П., Митрофанов О. С., Чеглатонева А.С. Власний капітал: підходи до його визначення, класифікації та його структура. Економіка харчової промисловості. 2019. Т. 11. Вип. 2. С. 31-37. Джеджула В. В., Спіфанова І. Ю., Стемблевська О. Г. Особливості управління капіталом підприємств кондитерської галузі України. Інфраструктура ринку. 2017. Вип. 7. С. 127-133. Щербань О. Д., Невдачина О. І. Теоретичні аспекти визначення сутності та структури капіталу підприємства. Приазовський економічний вісник. 2019. Вип. 3 (14). С. 284-289. Спіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця: ВНТУ, 2017. 143 с. Рудика В. І., Сукрушева Г. О., Гонтар Т. Ю. Теоретична сутність категорії «власний капітал підприємства». Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 17. С. 436-439. Лахтіонова Л. А. Загальна оцінка власного капіталу за даними проміжної фінансової звітності. Вчені записки ТНУ імені В. І.

Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. Том 31. №3. С. 133-139.
Погрішук Г. Б., Волошук Р. Є. Власний капітал підприємства: сутність і особливості формування в Україні. Економіка та держава. 2020. № 7. С. 16–23. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.7.16.
Піхняк Т. А. Гармонізація обліку власного капіталу в контексті переходу до міжнародних стандартів. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 6. Том 1. С. 136-141.
Фальченко О. О., Побережна Н. М., Юр'єва І. А. Особливості формування власного капіталу на підприємствах. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Вип. 2019. Вип. 2 (19). Офіційний сайт Державної служби статистики України, фінансова звітність ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр., наведена в додатках

4. Зміст текстової частини:

у першому розділі – дослідити економічний зміст власного капіталу як економічної категорії, узагальнити особливості управління власним капіталом підприємства, проаналізувати методичні підходи оцінювання управління власним капіталом підприємства;

у другому розділі – проаналізувати стан та перспективи розвитку підприємств легкої промисловості, надати загальну характеристику ПрАТ «Володарка», проаналізувати фінансово-економічний стан та стан управління власним капіталом ПрАТ «Володарка» в 2018-2020 рр;

у третьому розділі – запропонувати пропозиції та рекомендації з покращення управління власним капіталом ПрАТ «Володарка».

5. Перелік ілюстративного матеріалу: Таблиці: Характеристика підходів до визначення сутності капіталу. Основні методичні підходи до оптимізації структури капіталу. Обсяги виробництва продукції ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр. Абсолютні показники, які характеризують фінансову діяльність ПрАТ «Володарка». Показники, які характеризують рівень ліквідності ПрАТ «Володарка». Показники, які характеризують ефективність діяльності ПрАТ «Володарка». Розрахунок проміжних та кінцевого показника імовірності банкрутства ПрАТ «Володарка». Склад, структура та динаміка зміни капіталу ПрАТ «Володарка». Аналіз власного капіталу ПрАТ «Володарка» за показниками, які характеризують фінансову стійкість. Аналіз власного капіталу ПрАТ «Володарка» за показниками, які характеризують ефективність його використання. Розрахунок показників для проведення факторного аналізу рентабельності власного капіталу. Матриця SWOT- аналізу ПрАТ «Володарка».

Рисунки: Характеристики капіталу. Види капіталу підприємства. Складові власного капіталу підприємства. Система управління власним капіталом підприємства легкої промисловості. Основні методики аналізу стану управління капіталом. Динаміка обсягу реалізованої продукції легкої промисловості, млн. грн. Кількість діючих суб'єктів господарювання легкої промисловості у 2015-2020 роках. Індеси виробленої продукції легкої промисловості за 2014-2019 рр. Динаміка фінансових результатів ПрАТ «Володарка». Динаміка коефіцієнтів рентабельності ПрАТ «Володарка».

Складові механізми стратегічного управління прибутком. Модель алгоритму управління прибутком ПрАТ «Володарка».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Спеціальна частина	д.е.н., проф. кафедри ФІМ Єпіфанова І. Ю.	03.10.2021 р.	29.11.2021 р.

7. Дата видачі завдання «28» серпня 2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів магістерської кваліфікаційної роботи (МКР)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
Формування та затвердження теми магістерської кваліфікаційної роботи (МКР)	червень-вересень	
Виконання теоретичної частини МКР. Перший рубіжний контроль виконання МКР (1-й розділ МКР)	ІІІ декада жовтня	
Виконання аналітичної частини МКР. Другий рубіжний контроль виконання МКР (2-й розділ МКР)	ІІ декада листопада	
Розробка рекомендацій та пропозицій. Третій рубіжний контроль виконання МКР (3-й розділ МКР)	І декада грудня	
Перевірка МКР на плагіат. Попередній захист МКР	ІІ декада грудня	
Рецензування МКР	ІІ декада грудня	
Захист МКР	ІІІ декада грудня (за графіком)	

Студент

_____ В. В. Супрун
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи

_____ Л. М. Ткачук
(підпис) (ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

УДК 336.71

Супрун В. В. Управління власним капіталом підприємств легкої промисловості (на прикладі Приватного акціонерного товариства «Володарка»). Магістерська кваліфікаційна робота зі спеціальності 073 – Менеджмент, освітня програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності. Вінниця: ВНТУ, 2021. 122 с. На укр. мові. Бібліогр.: 48 назв; рис.: 14; табл. 14.

У магістерській кваліфікаційній роботі запропоновано напрями покращення управління власним капіталом ПрАТ «Володарка». Наукові і практичні положення щодо напрямків покращення управління власним капіталом можуть бути впроваджені на досліджуваному в роботі підприємстві та інших підприємствах легкої промисловості, що дозволить покращити фінансові результати господарської діяльності. У теоретичній частині роботи досліджено економічну суть власного капіталу підприємства та особливості управління власним капіталом, проаналізовано сучасні методики аналізу управління власним капіталом підприємства. В аналітичній частині роботи проаналізовано стан підприємств легкої промисловості, здійснено оцінювання фінансово-економічної діяльності та управління власним капіталом ПрАТ «Володарка». У прикладній частині роботи запропоновано напрями покращення ефективності господарської діяльності та управління власним капіталом досліджуваного підприємства та підприємств легкої промисловості в цілому.

Ключові слова: власний капітал, зареєстрований капітал, нерозподілений прибуток, коефіцієнт автономії

ABSTRACT

Suprun V. V. Management of equity of light industry enterprises (on the example of Private Joint Stock Company «Volodarka»). Master's qualification work in specialty 073 - Management, educational program - Management of financial and credit activities. Vinnitsa: VNTU, 2021. – 122 p. In Ukrainian language. Bibliographer: 48 titles; fig.: 14; tabl. 14.

In the master's qualification work the directions of improvement of own capital management of PJSC "Volodarka" are offered. Scientific and practical provisions on how to improve equity management can be implemented in the studied enterprise and other light industry enterprises, which will improve the financial results of economic activity. In the theoretical part of the work the economic essence of the enterprise 's own capital and the peculiarities of the capital' s management are investigated, the modern methods of the analysis of the enterprise 's own capital management are analyzed. The analytical part of the work analyzes the state of light industry enterprises, evaluates the financial and economic activities and equity management of PJSC "Volodarka". In the applied part of the work the directions of improvement of efficiency of economic activity and management of own capital of the researched enterprise and the enterprises of light industry as a whole are offered.

Keywords: equity, registered capital, retained earnings, coefficient of autonomy.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ ТЕКСТИЛЬНОЇ ГАЛУЗІ	11
1.1 Власний капітал підприємства як складова капіталу	11
1.2 Особливості управління власним капіталом підприємств легкої промисловості	18
1.3 Методичні підходи до оцінювання стану управління власним капіталом	23
Висновки до розділу 1	30
2 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПРАТ «ВОЛОДАРКА»	31
2.1 Сучасний стан розвитку легкої промисловості	31
2.2 Загальна характеристика підприємства	35
2.3 Аналіз фінансового стану ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр.	39
2.4 Оцінка управління власним капіталом ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр.	55
Висновки до розділу 2	64
3 ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПРАТ «ВОЛОДАРКА»	66
3.1 Пропозиції щодо покращення управління прибутком	66
3.2 Напрямки покращення стану управління власним капіталом ПрАТ «Володарка»	77
Висновки до розділу 3	82
ВИСНОВКИ	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	86
Додаток А (обов'язковий) Технічне завдання	91
Додаток Б (обов'язковий) Протокол перевірки навчальної (кваліфікаційної) роботи	95

ВСТУП

Актуальність теми магістерської кваліфікаційної роботи. Рівень ефективності господарської діяльності підприємства в основному визначається цілеспрямованим формуванням його капіталу, зокрема власного. Діяльність усіх підприємств залежить від наявності та доступності капіталу в бажаних обсягах. За відсутності капіталу взагалі не є можливим існування підприємств та досягнення стратегічних питань.

Метою управління власним капіталом є задоволення потреби у фінансових коштах за різними напрямками діяльності підприємства й оптимізація його структури з позицій забезпечення умов ефективного використання для збільшення вартості підприємства.

Питання, пов'язані з управлінням капіталом на сьогодні є досить розробленими. Дане питання висвітлюється такими вченими економістами, як Базилінська О. Я., Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Кучменко В. О., Концева В. В., Лубкей Н. П., Невдачина О. І., Олексик О. І., Пономарьов Д. Е., Семенов А. Г., Щербань О. Д., Югас, Е. Ф., Ярошевська О. В. та багатьма іншими.

Метою магістерської кваліфікаційної роботи є формування пропозицій та рекомендацій щодо покращення фінансового стану підприємств легкої промисловості на основі аналізу управління власним капіталом.

Виконання поставленої мети передбачає розв'язання таких **задач**:

- визначити економічну сутність власного капіталу;
- узагальнити особливості управління власним капіталом підприємств;
- систематизувати методичні підходи до оцінювання стану управління власним капіталом підприємств;
- проаналізувати стан та перспективи розвитку легкої промисловості;
- надати загальну характеристику об'єкту дослідження;
- розглянути фінансово-економічний стан об'єкта дослідження за 2018-2020рр.;
- дослідити стан управління власним капіталом на ПрАТ «Володарка»;

- розробити пропозиції та рекомендації щодо покращення системи управління власним капіталом аналізованого підприємства.

Об'єктом дослідження в бакалаврській дипломній роботі виступає процес управління капіталом підприємств.

Предметом дослідження в роботі є система управління капіталом підприємств текстильної промисловості.

Теоретичну, методологічну та інформаційну основу дослідження складають вітчизняні та зарубіжні публікації з питань аналізу управління капіталом, аналітичні матеріали, критерії оцінки та розрахунки показників, що характеризують ефективність управління капіталом.

Предметом дослідження в магістерській кваліфікаційній роботі є управління власним капіталом підприємства легкої промисловості.

Об'єктом дослідження в магістерській кваліфікаційній роботі є процес управління власним капіталом ПрАТ «Володарка».

Наукова новизна одержаних результатів:

- систематизовано підходи до визначення сутності власного капіталу, який визначено як сукупність власних фінансових ресурсів підприємства, що використовуються для одержання прибутку.

- запропоновані ієрархічні зв'язки факторів впливу на систему управління фінансовим забезпеченням діяльності, що на відміну від існуючих підходів, дозволяє більш повно врахувати фактори, які визначають ефективність управління власним капіталом і сформувану математичну модель інтелектуальної підтримки прийняття рішень з управління фінансовим забезпеченням діяльності.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що отримані в роботі теоретичні висновки та практичні рекомендації доведені до рівня конкретних методик та пропозицій, що можуть бути використані для глибокого та розгорнутого дослідження ефективності діяльності підприємств. Наукові і практичні положення щодо покращення стану управління власним

капіталом підприємства можуть бути впроваджені на підприємствах легкої промисловості.

Особистий внесок здобувача. Магістерська кваліфікаційна робота – самостійно виконана наукова праця, в якій сформовано пропозиції з покращення фінансового стану підприємств легкої промисловості на основі аналізу управління власним капіталом підприємства.

Наукові положення, висновки та рекомендації, що виносяться на захист, одержані автором самостійно. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у магістерській роботі використано лише ті положення, які розроблено автором особисто.

Апробація результатів магістерської кваліфікаційної роботи. Тема роботи апробована на конференціях: IV Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні» (м. Вінниця, 12.06.2021 р.), «XLIX Науково – технічна конференція ВНТУ» (Вінниця, 22 березня 2020р.), Всеукраїнській науково-практичній конференції «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи 2023» (м. Вінниця, 01.11.2021-13.05.2022 р.).

Наукові публікації. За темою магістерської кваліфікаційної роботи опубліковано 4 наукових праці, в тому числі 1 стаття у фаховому з економічних наук виданні, яке індексується в міжнародних наукометричних базах даних [35] та 3 тез доповіді [34, 36, 42].

Структура і зміст магістерської кваліфікаційної роботи. Магістерська кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи становить 122 сторінки, включаючи 14 таблиць, 14 рисунків, 4 додатки і список використаних джерел із 48 найменування.

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ ТЕКСТИЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

1.1 Власний капітал підприємства як складова капіталу

Діяльність усіх підприємств залежить від наявності та доступності капіталу в бажаних обсягах. За відсутності капіталу взагалі не є можливим існування підприємств та досягнення стратегічних питань. Саме тому, питання, пов'язані із управлінням капіталом є досить актуальними та є предметом досліджень таких вчених як О. Г. Біла; І. О. Бланк; К. Макконелл, С. Брю; Р. Брейли; Й. Шумпетер; І. Фішер; К. Маркс; та інші.

В літературі існують різні підходи до трактування сутності капіталу. На сьогодні в літературі можна зустріти різні теорії капіталу, зокрема [1-3]:

- грошова теорія, згідно з якою капітал ототожнювався з грошима;
- натуралістична теорія класичної школи політекономії, яка розуміє капітал як вкладення у виробництво, частину матеріальних запасів або частину багатства країни, тобто є матеріально-речовинним трактуванням капіталу;
- теорія доданої вартості, згідно з якою капітал трактують як вартість, що приносить додану вартість;
- теорія всеосяжного капіталу, згідно з якою під капіталом розуміють все те, що здатне протягом певного часу приносити дохід;
- теорія фінансового капіталу монетаристів, згідно з якою головну роль відіграє фінансовий (грошовий) капітал;
- теорія людського капіталу, прихильники якої вважають людину, її знання, навички, уміння, талант, здібності та інші обдарування найважливішим фактором економічного успіху будь-якого підприємства чи країни;
- теорія інтелектуального капіталу, відповідно до якої капітал – права користування, торгові марки, патенти, ліцензії, ноу-хау, програмне забезпечення для комп'ютерної техніки, інструктивний та нормативний матеріали, знання, вміння, навички людей, зв'язки з клієнтами, зв'язки з

постачальниками, з владою, корпоративна культура тощо.

Характеристика підходів до визначення сутності капіталу надана в таблиці 1.1, з якої видно, що багато авторів визначають капітал як вартість засобів підприємства в усіх формах. Окремі автори визначають капітал як фактор чи грошові засоби.

Таблиця 1.1 – Характеристика підходів до визначення сутності капіталу

Автор	Капітал підприємства – це
Бланк І. А. [4]	загальна вартість засобів у грошовій, матеріальній та нематеріальній формах, інвестованих у формування його активів
Брігхем Є.Ф. [5]	необхідний фактор виробництва, який включає компоненти боргу, нерозподілений прибуток, привілейовані акції і звичайні акції
Поддєрьогін А.М. [6]	кошти, якими володіє підприємство для здійснення своєї діяльності з метою отримання прибутку
Пономарьов Д. Е. [7]	загальна вартість засобів у будь-яких формах, які інвестуються у створення його активів та являє собою один з найважливіших елементів, які є загальною сумою фінансових ресурсів підприємства
Подольська В.О. [8]	вартість, яка в процесі виробництва дає нову додану вартість, тобто самозростає
Югас Е. Ф., Олексик О. І. [3]	сукупність грошових, матеріальних та нематеріальних ресурсів підприємства, які створюються за допомогою різних джерел і використовуються ним для здійснення операційної, фінансової та інвестиційної діяльності з метою отримання прибутку
Макконелл К., Брю С. [9]	ресурси, створені в результаті процесу виробництва та використовуються для виробництва товарів і послуг; товари, які безпосередньо не задовольняють потреби людини: інвестиції, засоби виробництва
Кучменко В. О. [10]	усі довгострокові джерела коштів, а в вузькому – сума коштів, що належать особі або групі осіб, виражена у вартості будівель, устаткування, землі (основний капітал), сировини, палива, заробітної плати працівників (оборотний капітал)
Маркова Т. Д., Володіна О.П., Митрофанов О.С., Чеглатонєва А.С. [11]	частина частини суб'єкта господарювання, що інвестується в процес бізнес і який приносить прибуток, який потім підлягає рефінансуванню.

Капітал підприємства є головним вимірником його ринкової вартості, що залежить як від об'єктивних чинників (масштабу цін в економіці країни і ряду макроекономічних показників), так і суб'єктивних чинників (наприклад, найпростішого – облікової політики самого підприємства) [9].

Кучменко В. О. розглядає поняття капіталу в широкому та вузькому розумінні. У більш широкому трактуванні під капіталом автор розуміє усі довгострокові джерела коштів, а в вузькому – сума коштів, що належать особі або групі осіб, виражена у вартості будівель, устаткування, землі (основний капітал), сировини, палива, заробітної плати працівників (оборотний капітал) [10].

Виділяють такі характеристики капіталу (рис. 1.1) [4].

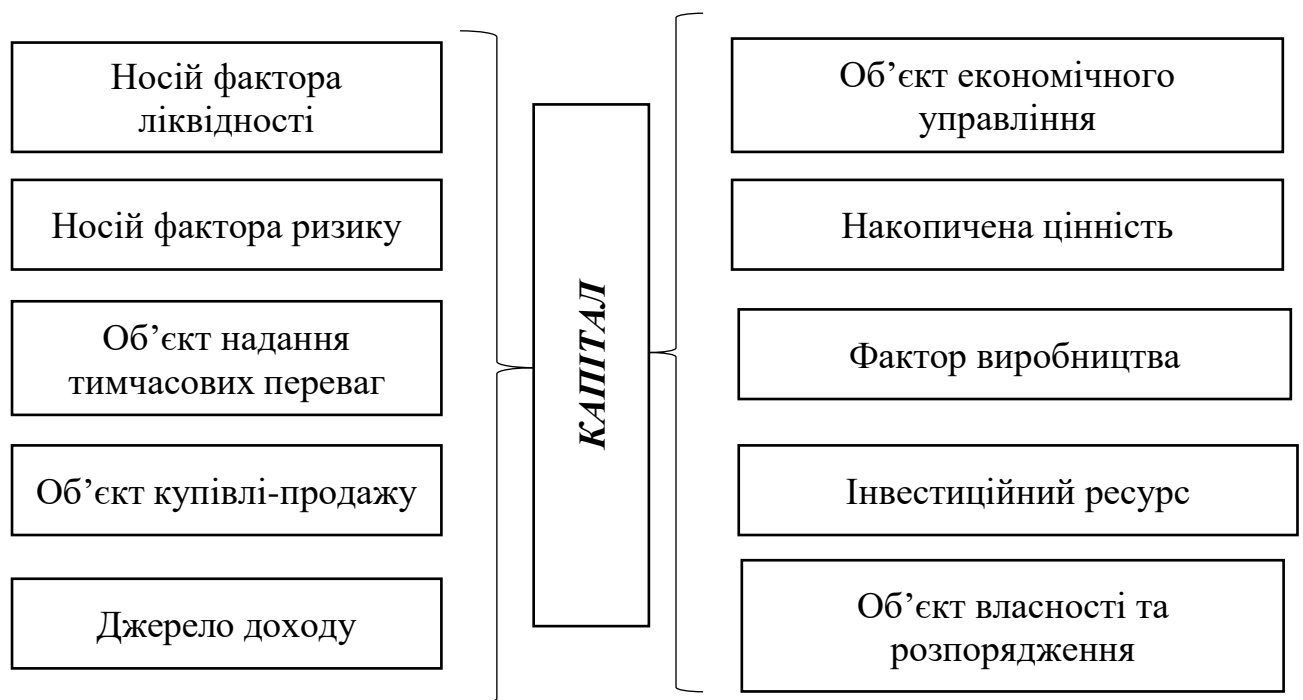

Рисунок 1.1 – Характеристики капіталу (складено за даними [4])

Капітал, який використовується підприємством, характеризується різноманітністю його видів (рис. 1.2).

Залежно від джерел формування виділяють власний та залучений капітал [12-15]. Власний капітал характеризує загальну вартість засобів підприємства, що належать на праві власності і використовуваних їм для формування

визначеної частини активів. Ця частина активу, сформована за рахунок інвестованого в них капіталу, являє собою чисті активи підприємства.

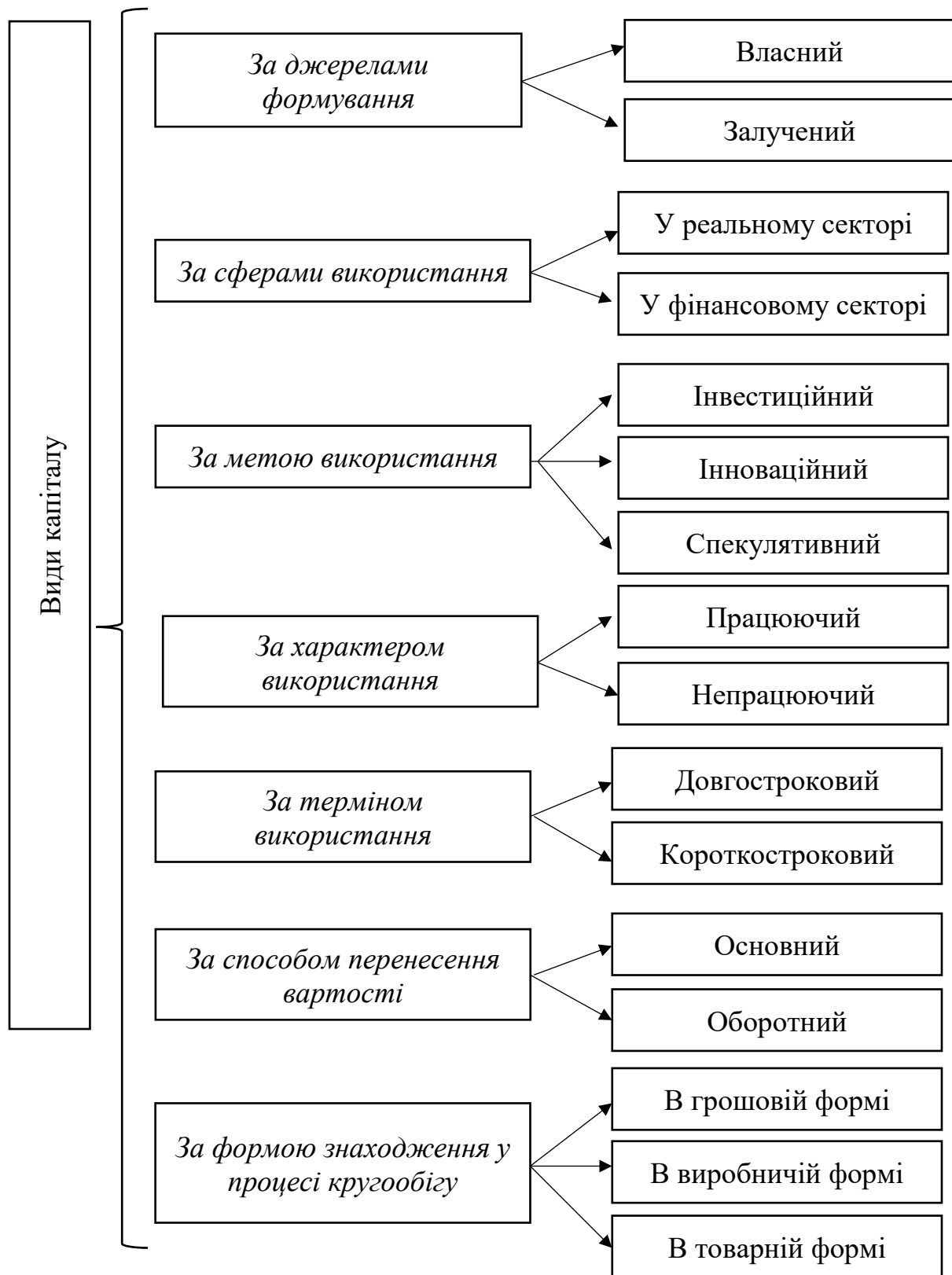

Рисунок 1.2 – Види капіталу підприємства (складено за даними [2; 4; 13-17])

Залучений капітал характеризує привабливі для фінансування розвитку підприємства на поворотній основі кошти або інші майнові цінності.

Важливе місце в структурі капіталу належить саме власному капіталу підприємства. В літературі існують різні підходи до визначення сутності власного капіталу, систематизовані в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Існуючі підходи до визначення сутності власного капіталу (систематизовано за даними [18-24])

Автор	Власний капітал – це
НПСБО 1 [18]	різниця між активами і зобов'язаннями підприємства
Рудика В. І., Сукрушева Г. О., Гонтар Т. Ю. [19]	фінансові відносини щодо формування джерел фінансування підприємства за рахунок коштів засновників, а також суми реінвестованого чистого прибутку
Кадацька А.М. [20]	сукупність власних фінансових ресурсів підприємства, відображена в першому розділі пасиву бухгалтерського балансу.
Лахтіонова Л.А. [21]	різниця між загальними джерелами фінансування та позиковими джерелами фінансових ресурсів (довгостроковими зобов'язаннями та забезпеченнями; поточними зобов'язаннями та забезпеченнями; зобов'язаннями, пов'язаними з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття).
Погріщук Г. Б., Волощук Р. Є. [22]	самозростаюча вартість, втілена в інвестованих і накопичених фінансових ресурсах, що належать підприємству на правах власності та використовуються як джерело фінансування господарської діяльності.
Бутинець Ф. Ф. [23], Бланк І. О. [24]	загальна вартість засобів підприємства, що належать йому на правах власності та використовуються для одержання прибутку

Таким чином, під власним капіталом доцільно розуміти сукупність власних фінансових ресурсів підприємства, що використовуються для одержання прибутку.

У процесі управління власним капіталом важливо зважати на джерела його походження. У світовій практиці використовується поділ власного капіталу за джерелами утворення на [25]:

– вкладений (інвестиційний) капітал – величина коштів, зароблених власниками і реінвестованих у діяльність підприємства (частина зароблених коштів може вилучатися власниками, наприклад, у вигляді дивідендів). Показує, наскільки збільшилися чисті активи підприємства в результаті діяльності підприємства за весь час його існування;

– зароблений капітал – величина коштів, внесених власниками при організації підприємства (може змінюватися тільки за рахунок додаткових інвестицій або вилучень коштів власників).

Фальченко О. О., Побережна Н. М., Юр'єва І. А. вважають, що формування власного капіталу підприємства здійснюється за рахунок власних та залучених коштів [26]. Обов'язковою складовою установчих документів є формування власного капіталу за рахунок внесків засновників. Величина зареєстрованого капіталу та усі його зміни підлягають обов'язковій реєстрації.

Капітал підприємства може бути сформований за рахунок різних зовнішніх та внутрішніх джерел фінансування.

Основним внутрішнім джерелом формування власного капіталу є прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства. Саме нерозподілений прибуток забезпечує переважну частину власних фінансових ресурсів, сприяє приросту власного капіталу, зростанню ринкової вартості підприємства.

Основним джерелом зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів виступає залучення підприємством додаткового капіталу.

До інших зовнішніх джерел входять безплатно передані підприємству матеріальні та нематеріальні активи, що включаються до складу його балансу.

Основними складовими власного капіталу є зареєстрований капітал, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений та вилучений капітал (рис. 1.3).

Рисунок 1.3 – Складові власного капіталу підприємства

Зареєстрований капітал – це офіційно визначена та відповідно до чинного законодавства зареєстрована частина внесків власників до суми капіталу підприємства.

Капітал у дооцінках характеризує інформацію про дооцінку об'єктів основних засобів і нематеріальних активів, уцінки таких об'єктів в межах сум раніше проведених дооцінок.

Додатковий капітал характеризує динаміку вартості реалізації емітованих акцій.

Резервний капітал – це частина власного капіталу підприємства, який сформовано на випадок непередбачених ситуацій.

Нерозподілений прибуток характеризує частину прибутку підприємства, що був отриманий у попередньому періоді та не використаний на споживання власниками (акціонерами, пайовиками) й персоналом. Ця частина прибутку

призначена для реінвестування на розвиток виробництва.

Неоплачений капітал характеризує заборгованість власників за внесками до Зареєстрованого капіталу.

Вилучений капітал характеризує величину капіталу, викупленого товариством у його учасників.

Залучений капітал – це сума грошових активів, наданих їх власником у користування іншій юридичній чи фізичній особі. Залучений капітал підприємства може формуватися за рахунок зовнішніх та внутрішніх джерел. У балансі залучений капітал підприємства відображається у складі зобов'язань за умови, що оцінка цих зобов'язань може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигід у майбутньому внаслідок їх погашення. Отже, капітал підприємства класифікують за різними ознаками, але найбільш важливим є поділ капіталу за джерелами формування.

Капітал підприємства класифікують за різними ознаками, при цьому досить важливим є поділ капіталу за джерела фінансування на власний та залучений. Розглянуто сутність власного капіталу та його складові. Під власним капіталом розуміють сукупність власних фінансових ресурсів підприємства, що використовуються для одержання прибутку.

1.2 Особливості управління власним капіталом підприємств легкої промисловості

Зважаючи на те, що власний капітал відіграє важливу роль в економічному розвитку підприємства, це ідентифікує його як головний об'єкт фінансового управління підприємством.

Метою управління власним капіталом є задоволення потреби у фінансових коштах за різними напрямками діяльності підприємства й оптимізація його структури з позицій забезпечення умов ефективного використання для збільшення вартості підприємства [27].

Погоджуємось із [24] щодо того, що система управління власним

капіталом підприємства складається із двох підсистем: управління формуванням власного капіталу та управління використанням власного капіталу (рис. 1.4).

Рисунок 1.4 – Система управління власним капіталом підприємства легкої промисловості

Під управлінням формуванням капіталу слід розуміти сукупність процесів підготовки і здійснення керуючих впливів, які спрямовані на досягнення

оптимальної структури капіталу та обсягів оптимального співвідношення різних форм капіталу при прийнятному рівні ризиків. А під управлінням використання капіталу слід розуміти сукупність процесів підготовки і здійснення керуючих впливів, які спрямовані на максимально ефективний розподіл за пріоритетними напрямками складових власного капіталу.

Процес управління власним капіталом має ґрунтуватись на таких принципах як [27; 28]:

- інтегрованості – здійснення управління власним капіталом у межах загальної системи управління підприємства;

- координації – спрямування дій управлінців на досягнення узгодженості управлінських рішень у сфері власного капіталу з рішеннями щодо активів підприємства;

- оптимальності – обґрунтування управлінських рішень щодо обсягу власного капіталу та всіх його складових на підставі визначення оптимального їх розміру;

- науковості – застосування в процесі вирішення завдань управління власним капіталом сучасних методів аналізу, планування та прогнозування;

- гнучкості – швидке реагування на зміни в зовнішніх і внутрішніх умовах функціонування підприємства через оперативне коригування стратегічних та тактичних задач управління власним капіталом;

- своєчасності – своєчасне прийняття управлінських рішень щодо формування і використання складових власного капіталу;

- безперервності – забезпечення постійності та безперервності процесу управління власним капіталом задля забезпечення досягнення його головної мети та реалізації загальної стратегії розвитку підприємства;

- раціональності – забезпечення раціонального розміщення всіх складових власного капіталу на всіх стадіях відтворювального процесу підприємства;

- цільової спрямованості – орієнтація на цілі та завдання підприємства;

- єдності – узгодження та відповідність цільовим параметрам ринкового

функціонування мети та завдань управління власним капіталом підприємства.

Основними функціями процесу правління власним капіталом є [28-29]:

– функція організації – створення умов для функціонування власного капіталу, зокрема наявності різних джерел його утворення, персоналу з певними повноваженнями, визначення фінансових методів, важелів та інструментів управління власним капіталом підприємства;

– функція планування – визначення необхідного обсягу та структури капіталу відповідно до потреб підприємства, розробка заходів для розв’язання завдань стратегічного та тактичного управління власним капіталом;

– функція регулювання – виправлення виявлених у процесі контролю недоліків, збоїв і відхилень у формуванні та використанні капіталу шляхом розроблення і впровадження відповідних заходів із їх усунення;

– функція мотивування – спонукання працівників підприємства до діяльності, що забезпечує досягнення визначених цілей управління капіталом;

– функція розпорядження – управління капіталом підприємства відповідно до поставлених тактичних і стратегічних завдань.

До основних завдань системи управління власним капіталом підприємства можна віднести [24; 28]:

– формування достатнього обсягу капіталу, здатного забезпечити підприємству заплановані темпи економічного зростання;

– оптимізація розподілу наявного власного капіталу за видами діяльності та напрямками використання;

– забезпечення мінімізації фінансового ризику, пов’язаного з використанням власного капіталу за планового рівня дохідності;

– підтримання постійної фінансової рівноваги підприємства у процесі його розвитку;

– забезпечення належного фінансового контролю над підприємством зі сторони його засновників;

– оптимізація обороту власного капіталу;

– забезпечення своєчасного реінвестування капіталу з метою забезпечення

необхідного рівень його ефективності в цілому.

Досить важливим завданням є оптимізація структури капіталу, яка полягає у формуванні оптимального співвідношення між власним та залученим капіталом. Більшість вчених дотримується думки, що у структурі капіталу більшу частку має складати власний капітал, що вважається запорукою фінансової стійкості підприємства та його фінансової незалежності. Оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу є індивідуальним для кожного суб'єкта господарювання у певний проміжок часу, оскільки капітал будь-якого підприємства є унікальним. Визначення оптимальної структури капіталу вимагає застосування як кількісних, так і якісних оцінок структури фінансових джерел. Оцінка показників ефективності управління капіталом має супроводжуватися експертним аналізом різноманітних факторів політики фінансування.

У сучасних умовах структура капіталу – це фактор, який впливає на фінансовий стан підприємства – його довгострокову платоспроможність, величину доходу, рентабельність діяльності. Капітал підприємства може бути представлений двома складовими: власними і залученими засобами.

На прийняття рішень щодо управління власним капіталом впливає значна кількість факторів. Пріоритетність залучення власного фінансування визначають, зокрема, внутрішні характеристики підприємства, структура власності товариства, фінансова інфраструктура, правова система [30].

Формування ефективної системи управління капіталом дозволяє успішно реалізувати головну мету функціонування підприємства – забезпечити підвищення добробуту власників на підставі зростання його ринкової вартості.

Управління власним капіталом суттєво відрізняється в різних організаційно-правових формах підприємств. Особливості управління власним капіталом спричинені особливостями формування ресурсів, ступенем відповідальності за наслідкам фінансово-господарської діяльності, порядком розподілу прибутку та організації взаємовідносин із бюджетом.

Отже, метою управління власним капіталом є задоволення потреби у фінансових коштах за різними напрямками діяльності підприємства й оптимізація

його структури з позицій забезпечення умов ефективного використання для збільшення вартості підприємства. Систематизовано систему управління власним капіталом підприємства легкої промисловості.

1.3 Методичні підходи до оцінювання стану управління власним капіталом

Оцінювання власного капіталу підприємства полягає у здійсненні вимірjuвальних процедур, результати яких відображають кількісну, якісну або кількісно-якісну характеристику об'єкту оцінювання. В сучасних умовах існує низка основних методик для аналізу ефективності використання власного капіталу на підприємстві (рис. 1.5).

Аналіз стану управління капіталом підприємства, як правило, в першу чергу здійснюють аналіз складу, структури та динаміки зміни капіталу в цілому та в розрізі власного і залученого засобами горизонтального та вертикального фінансового аналізу. Це дозволяє виявити основні тенденції та зміни власного капіталу та основних його складових.

Вертикальний аналіз відображає структуру джерел засобів підприємства. Як правило, показники структури розраховуються у відсотках до валюти балансу. Відносні показники в повній мірі зменшують негативний вплив інфляційних процесів, які суттєво утрудняють співставлення абсолютних показників а динаміці [15].

Горизонтальний аналіз полягає в побудові однієї або декількох, в яких абсолютні показники доповнюються відносними темпами росту (зменшення).

На практиці досить часто поєднують горизонтальний і вертикальний аналіз, тобто будують аналітичні таблиці, які характеризують як структуру, так і динаміку її показників.

На цій стадії аналізу формується інформація про діяльність підприємства, виявляються зміни в складі його майна і джерелах, встановлюються взаємозв'язки різних показників.

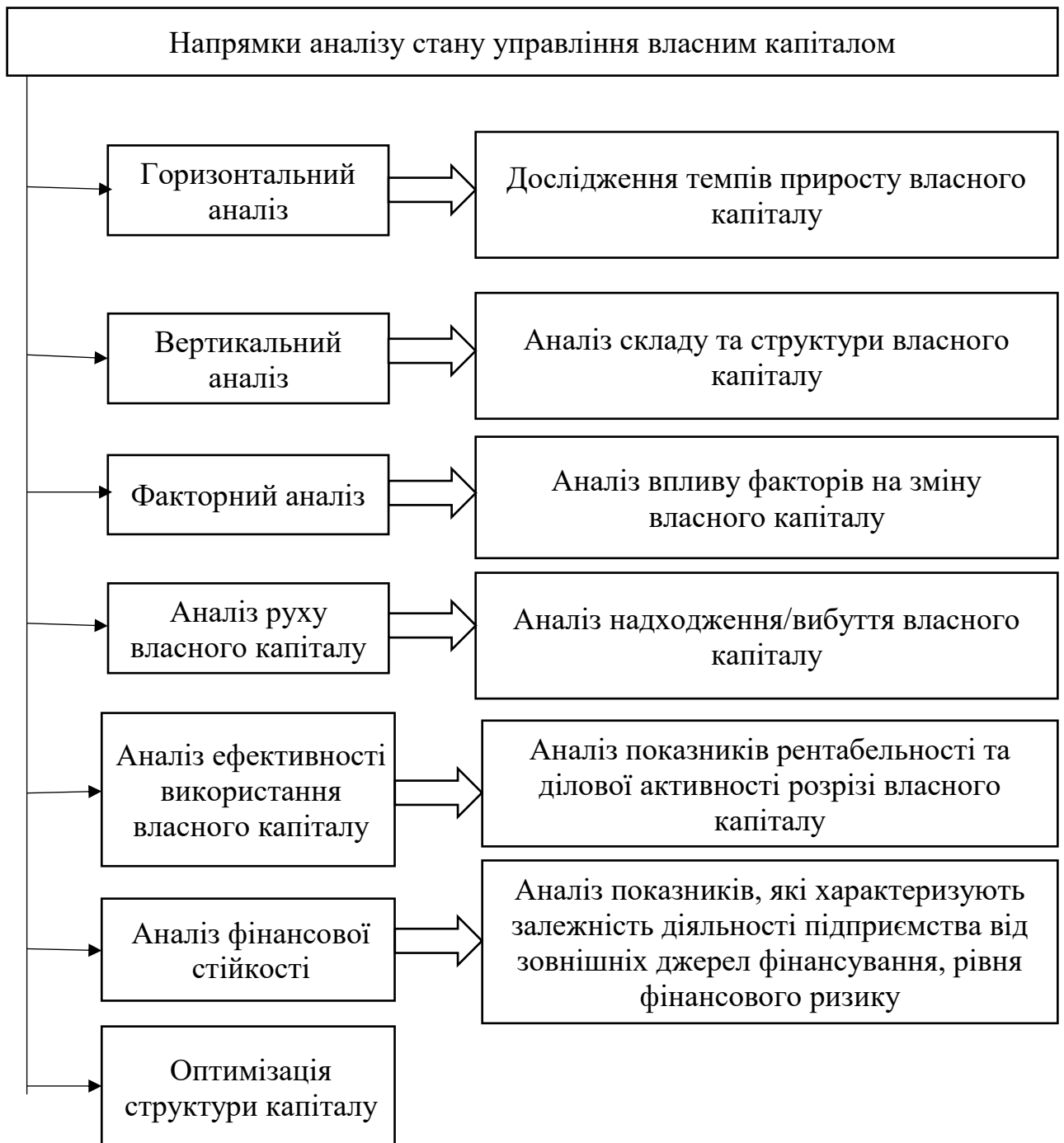

Рисунок 1.5 – Основні методика аналізу стану управління капіталом

Важливу роль в управлінні власним капіталом підприємства відіграє аналіз формування власних фінансових ресурсів, які є підґрунтям майбутнього розвитку компанії. Власні фінансові ресурси розподіляють за джерелами їх утворення на [7]:

- внутрішні джерела: нерозподілений прибуток, амортизаційні

відрахування від основних засобів і нематеріальних активів; грошові кошти, одержані від продажу майна підприємства; інші внутрішні джерела формування власних фінансових ресурсів;

– зовнішні джерела: залучення додаткового пайового або акціонерного капіталу; операції з валютою та дорогоцінними металами; проценти і дивіденди за цінними паперами інших емітентів; одержання підприємством безоплатної фінансової допомоги або матеріальних та нематеріальних активів; страхові відшкодування.

Для дослідження ефективності використання та управління фінансовим капіталом на підприємстві найкраще використовувати аналіз коефіцієнтів ефективності використання капіталу та порівняльний аналіз. За допомогою аналізу коефіцієнтів можна точніше оцінити, наскільки підприємство використовує капітал. Якщо при цьому використати ще й порівняльний аналіз та зіставити розраховані показники поточного року з попереднім, то вдасться проаналізувати, наскільки ефективніше підприємство в певному році використало власний капітал, ніж у попередньому.

В процесі аналізу стану управління власним капіталом важливо оцінити рівень досліджують фінансову стійкість підприємства. Фінансова незалежність підприємства – це фінансовий стан, при якому підприємство здатне забезпечити свій розвиток та відповісти на вимоги зовнішнього середовища [31]. За умов фінансової незалежності підприємство має безперервний процес фінансово-господарської діяльності, вільно маневрує грошовими коштами, оновлює та розширює виробництво.

Коефіцієнт автономії (незалежності), або коефіцієнт концентрації власного капіталу розраховується за формулою [15]:

$$K_{\text{авт}} = \frac{ВК}{К}, \quad (1.1)$$

де ВК – величина власного капіталу підприємства;

K – величина усього капіталу, вкладеного в діяльність підприємства.

Коефіцієнт концентрації залученого капіталу характеризує частку залученого капіталу в його загальному обсязі та розраховується за формулою [15]:

$$K_{\text{конц}_{ЗК}} = \frac{ЗК}{K}, \quad (1.2)$$

де $ЗК$ – величина залученого капіталу підприємства;

Чим нижчий показник концентрації залученого капіталу, тим менша заборгованість підприємства, тим стійкіше його положення.

Співвідношення залучених і власних коштів характеризує здатність підприємства погашати залучені джерела фінансування і визначається за допомогою коефіцієнта фінансового ризику [15]:

$$K_{\text{фр}} = \frac{ЗК}{ВК}. \quad (1.3)$$

Збільшення цього показника в часі свідчить про певне зменшення фінансової стійкості і навпаки.

Здатність підприємства маневрувати власними коштами характеризується коефіцієнтом маневрування власного капіталу, який визначається за формулою [15]:

$$K_{\text{ман}_{ВК}} = \frac{ВК - НА}{ВК}, \quad (1.4)$$

де $НА$ – необоротні активи.

З фінансової точки зору позитивним вважається високе значення цього показника. Показник характеризує частину власного капіталу, яка знаходиться в обігу, тобто в тій формі, яка дає змогу вільно маневрувати цими засобами.

Коефіцієнт покриття активів власним оборотним капіталом - стабільність структури оборотних коштів – розраховується як відношення суми власних оборотних коштів до всієї сукупності оборотних коштів [15]:

$$Кп_{\text{ВОК}}^{\text{А}} = \frac{\text{ВОК}}{\text{ОА}}, \quad (1.5)$$

де ОА – оборотні активи підприємства.

Коефіцієнт використовується для оцінювання власних оборотних коштів. Зростання цього показника є позитивною тенденцією.

В процесі аналізу стану управління капіталом важливо оцінити ефективність його використання за допомогою показників рентабельності та ділової активності.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу характеризує його здатність генерувати необхідний прибуток у процесі господарського використання та визначають загальну ефективність формування власного капіталу підприємства.

Рентабельність власного капіталу показує величину прибутку на кожну гривню власного капіталу [15]:

$$P_{\text{ВК}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ВК}} \times 100\%. \quad (1.6)$$

Коефіцієнт оборотності власного капіталу характеризує ефективність використання власного капіталу підприємства [15]:

$$Коб_{\text{ВК}} = \frac{\text{ЧД}}{\text{ВК}}. \quad (1.7)$$

Коефіцієнт тривалості обороту власного капіталу характеризує період часу, протягом якого власний капітал підприємства знаходиться в обігу та визначається за формулою [15]:

$$T_{об_{ВК}} = \frac{360}{K_{об_{ВК}}} . \quad (1.8)$$

Аналіз руху власного капіталу здійснюється балансовим методом на основі моделі [15]:

$$Зп+Н=В+Зк \quad (1.9)$$

де $Зп$, $Зк$ – залишки власного капіталу, відповідно на початок і кінець аналітичного періоду; $Н$ – надходження капіталу протягом аналітичного періоду; $В$ – вилучення та інше використання власного капіталу протягом аналітичного періоду.

Досить важливим завданням є оптимізація структури капіталу суб'єкта господарювання. В літературі виділяють три основні методичні підходи до оптимізації структури капіталу (табл. 1.3).

Методика оптимізації структури капіталу передбачає [31]:

- здійснення загального аналізу капіталу підприємства;
- оцінювання факторів впливу на структуру капіталу;
- формування заходів із оптимізації структури капіталу, спрямованих на підвищення рівня фінансової рентабельності;
- оптимізація структури капіталу, яка орієнтована на мінімізацію фінансових ризиків;
- формування показників цільової структури капіталу.

Процес оптимізації структури капіталу здійснюється у такій послідовності [32-33]:

1. Аналіз складу капіталу в динаміці за попередні періоди (квартали, роки) та тенденцій зміни його структури, а також впливу, який спричиняють зміни

структури на фінансову стійкість та ефективність використання капіталу. У процесі аналізу розглядаються такі показники, як коефіцієнти фінансової незалежності, заборгованості, співвідношення між довгостроковими та короткостроковими зобов'язаннями, коефіцієнт фінансового важеля.

2. Оцінка основних факторів, що визначають структуру капіталу:

– галузеві особливості операційної діяльності (характер цих особливостей визначає структуру активів підприємства, їх ліквідність);

– стадія життєвого циклу підприємства;

– кон'юнктура фінансового ринку;

– рівень рентабельності операційної діяльності;

– податковий тиск на компанію;

– ступінь концентрації акціонерного капіталу.

3. Оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності.

Таблиця 1.3 – Основні методичні підходи до оптимізації структури капіталу (систематизовано за даними [12, 15])

Критерій оптимізації структури капіталу	Характеристика
Максимізація рівня фінансової рентабельності	Визначення рівня фінансового левериджу за різних умов залучення коштів в діяльність підприємства
Мінімізація вартості	Визначення різних варіантів середньозваженої вартості капіталу виходячи з вартості власного та залучення зовнішніх коштів на різних умовах
Мінімізація рівня фінансових ризиків	Диференційований вибір джерел фінансування різноманітних складових активів підприємства використовуючи за критерій рівень фінансової стійкості

Таким чином, аналіз стану управління власним капіталом включає в себе загальний аналіз власного капіталу, аналіз фінансової стійкості підприємства,

аналіз руху капіталу, аналіз ефективності його використання, факторний аналіз, оптимізацію структури капіталу.

Висновок до розділу 1

В цьому розділі досліджено теоретико-методичні основи управління власним капіталом підприємств легкої промисловості.

Капітал підприємства класифікують за різними ознаками, при цьому досить важливим є поділ капіталу за джерела фінансування на власний та залучений. Розглянуто сутність власного капіталу та його складові. Під власним капіталом розуміють сукупність власних фінансових ресурсів підприємства, що використовуються для одержання прибутку.

Досліджено складові процесу управління власним капіталом підприємства. Управління власним капіталом суттєво відрізняється в різних організаційно-правових формах підприємств. Особливості управління власним капіталом спричинені особливостями формування ресурсів, ступенем відповідальності за наслідкам фінансово-господарської діяльності, порядком розподілу прибутку та організації взаємовідносин із бюджетом. Метою управління власним капіталом є задоволення потреби у фінансових коштах за різними напрямками діяльності підприємства й оптимізація його структури з позицій забезпечення умов ефективного використання для збільшення вартості підприємства. Систематизовано систему управління власним капіталом підприємства легкої промисловості. Проаналізовано існуючі підходи до аналізу стану управління капіталом. Виявлено, що аналіз стану управління власним капіталом включає в себе загальний аналіз власного капіталу, аналіз фінансової стійкості підприємства, аналіз руху власного капіталу, аналіз ефективності його використання, факторний аналіз, оптимізацію структури капіталу.

Матеріали даного розділу опубліковано в працях [34-36], зазначених в переліку літературних джерел.

1 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПРАТ «ВОЛОДАРКА»

1.1 Сучасний стан розвитку легкої промисловості

Легка промисловість є однією із основних стратегічних сегментів національної економіки. Саме легка промисловість забезпечує 5% бюджетних надходжень і 2,6% українського товарного експорту, а отже, має значний потенціал для подальшого розвитку [37].

До вітчизняної легкої промисловості відносять галузі, що виробляють товари народного споживання – одяг, взуття, тканини, галантерея та парфумерія тощо. Зокрема це швейна, трикотажна, текстильна, шкіряно-галантерейна, взуттєва, хутрова та інші галузі. Натуральні, синтетичні та штучні волокна є основою сировиною для легкої промисловості. Легка промисловість України переробляє власну та імпортовану сировину. Ця промисловість є однією з найстаріших галузей народного господарства, оскільки розвивалась століттями.

В Україні функціонує понад 2,3 тис. малих і середніх підприємств легкої промисловості, на яких задіяно близько 85 тис. працівників, а річні обсяги виготовленої ними продукції досягають 22 млрд грн [37].

Завдяки високій якості та демократичним цінам продукція вітчизняного виробництва легкої промисловості користується попитом як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

В Україні швейні виробничі об'єднання та підприємства географічно знаходяться переважно в таких містах, як Київ, Львів, Дніпропетровськ, Одеса, Харків, Донецьк, Запоріжжя, Дрогобич, Артемівськ, Чернівці, Умань [30]. Останнім часом з'явилося чимало приватних дрібних та спільних підприємств.

На рис. 2.1 наведено динаміку обсягу реалізованої продукції легкої промисловості, з якої видно, що за період 2015-2020 рр. спостерігається зростання обсягу реалізованої продукції легкої промисловості.

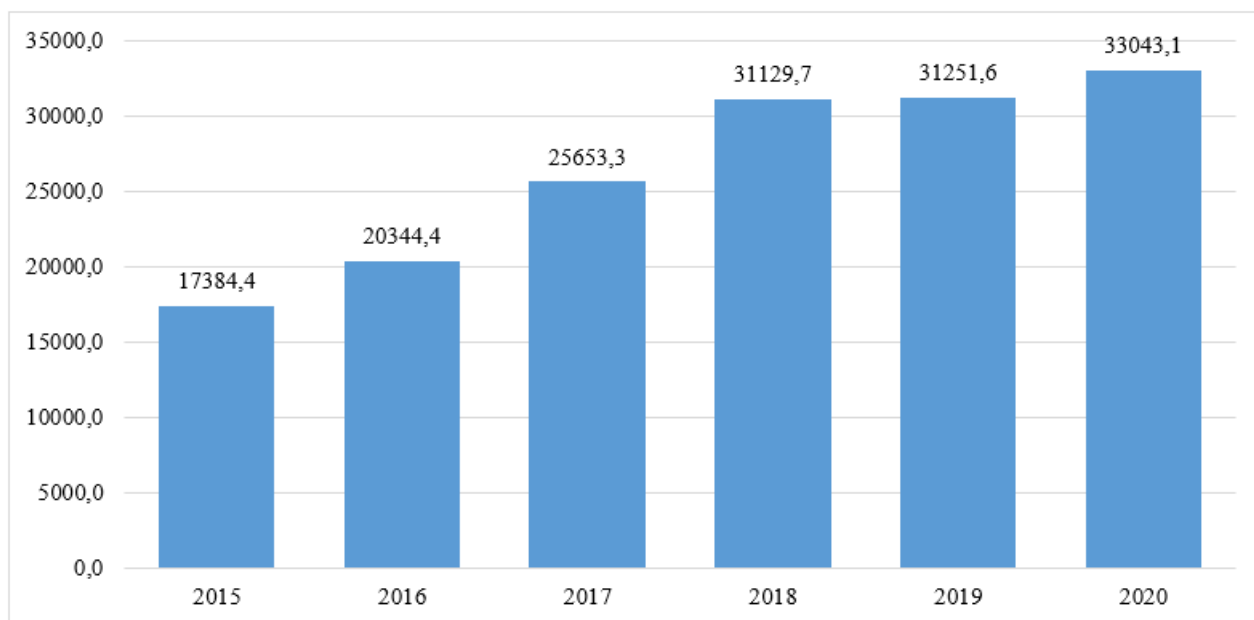

Рисунок 2.1 – Динаміка обсягу реалізованої продукції легкої промисловості, млн. грн. (складено за даними [38])

Якщо в 2015 р. підприємствами легкої промисловості реалізовано продукції на 17384,4 млн. грн, то в 2020 р. – на 33043,1 млн. грн. З рис. 2.2. видно, що значна частина господарюючих суб'єктів легкої промисловості зареєстрована як приватні підприємці.

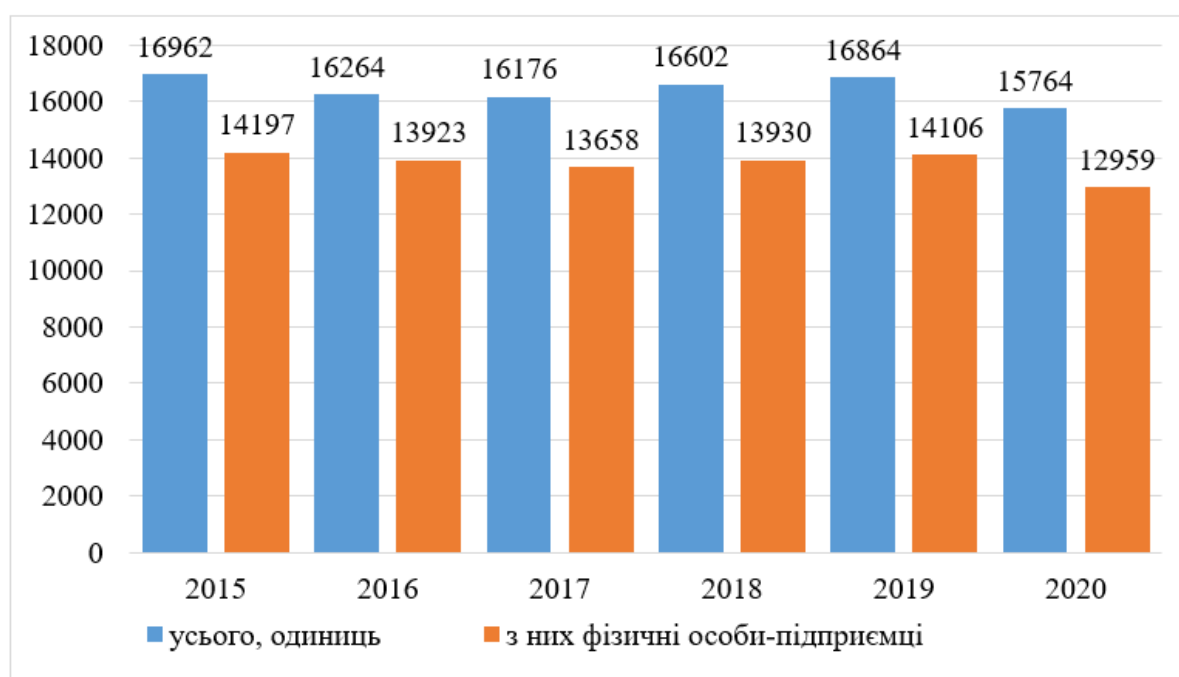

Рисунок 2.2 – Кількість діючих суб'єктів господарювання легкої промисловості у 2015-2020 роках (складено за даними [38])

З рис. 2.2 видно негативну динаміку скорочення діючих суб'єктів господарювання легкої промисловості у 2015-2020 роках. Якщо в 2015 р. в галузі працювало 16962 суб'єктів господарювання, то в 2020 р. – 15764 суб'єктів господарювання.

На рис. 2.3 наведено індекси виробленої продукції легкої промисловості за 2014-2019 рр. в цілому та в розрізі окремих складових.

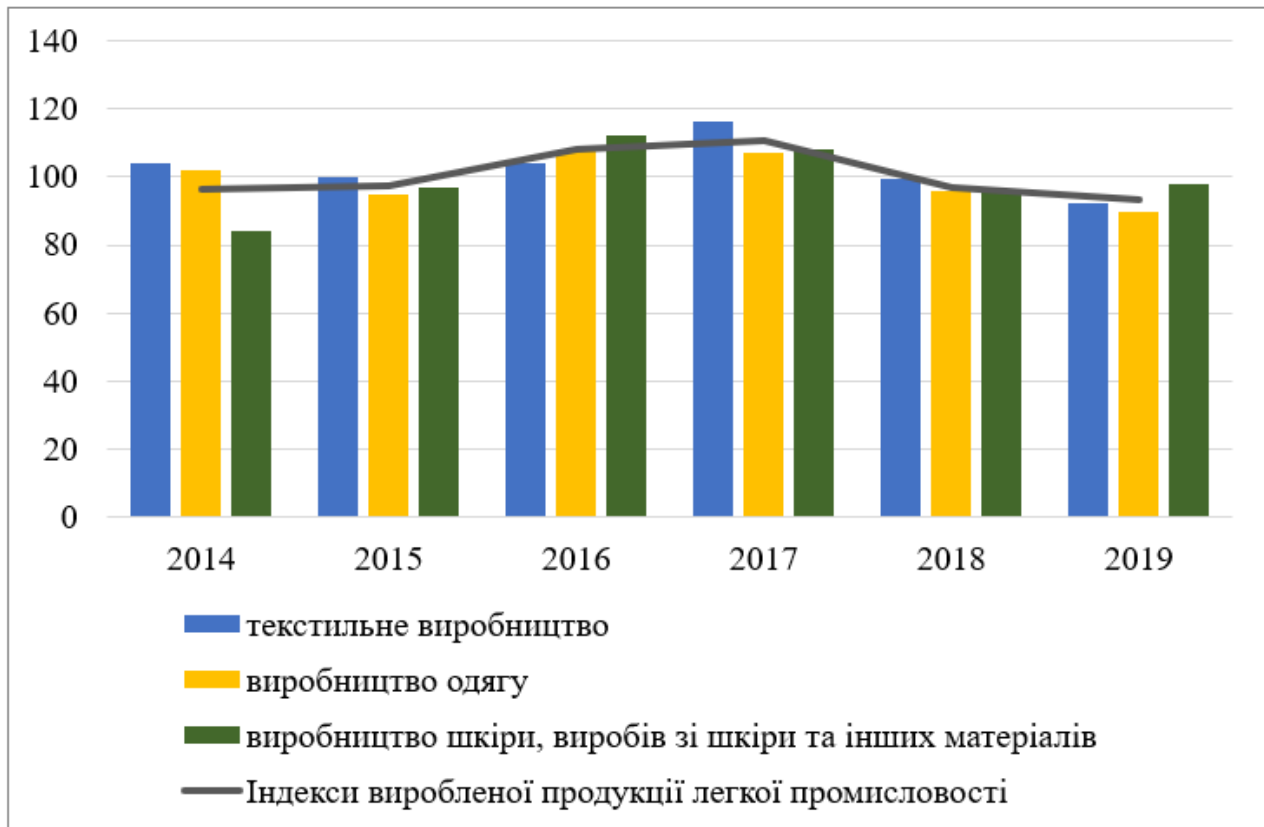

Рисунок 2.3 – Індекси виробленої продукції легкої промисловості за 2014-2019 рр. (складено за даними [38])

З рис. 2.3 видно, що протягом 2014-2017 рр. спостерігається зростання індексів виробленої продукції легкої промисловості в цілому, тоді як в 2018-2019 рр. – незначний спад. За окремими складовими, зокрема текстильним виробництвом, виробництвом одягу та виробництвом шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів спостерігається аналогічна динаміка.

З рис. 2.4 видно, що на підприємствах легкої промисловості спостерігається зниження рівня рентабельності операційної діяльності протягом

2015-2020 рр. В цілому по легкій промисловості рентабельність операційної діяльності в 2015 р. склала 7,7%, в 2018 р. зросла до 8,3%. Протягом 2017-2020 рр. спостерігалось постійне скорочення рентабельності операційної діяльності з 4,4% до 3,5%.

Аналогічну динаміку мала рентабельність операційної діяльності виробництва одягу та текстильного виробництва. Негативним є те, що рентабельність операційної діяльності виробництва шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів в 2020 р. мала від'ємну рентабельність, що свідчить про збитковість операційної діяльності.

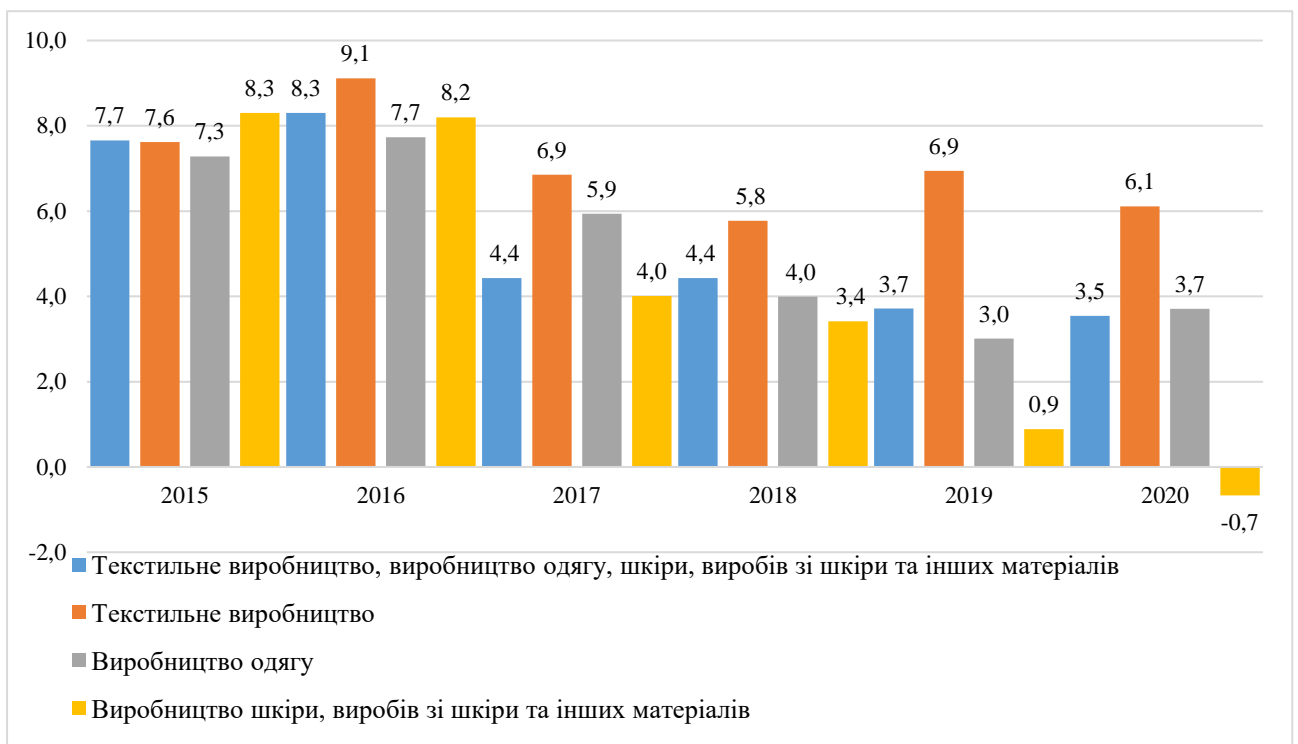

Рисунок 2.4 – Динаміка рівня рентабельності (збитковості) операційної діяльності підприємств за 2015-2020 рр. (складено за даними [38])

До причин низького рівня ефективності діяльності підприємств легкої промисловості можна віднести:

- недостатні обсяги власних обігових коштів;
- недостатні обсяги фінансового забезпечення для модернізації обладнання та впровадження нових технологій і методів виробництва;

- висока собівартість товарів легкої промисловості, що знижує конкурентоспроможність порівняно із західними підприємствами легкої промисловості;

- відсутність власних дистрибуційних каналів.

Отже, підприємствам легкої промисловості варто вжити заходів щодо покращення свого стану, зокрема зменшувати собівартість продукції через зниження витрат на енергоресурси, використання сучасного обладнання, збільшувати обсяги інвестицій.

1.2 Загальна характеристика підприємства

Приватне акціонерне товариство «Володарка» знаходиться за адресою: 21000, м. Вінниця, вул. Коцюбинського, 39. Історія підприємства розпочинається з 1923 року, коли профспілка швейників вирішили організувати в Вінниці майстерню для безробітних кравців. В 1928 році швейній фабриці надано ім'я Володарського. Частка фабрики до 1933 р. складала 10% всієї валової продукції швейних підприємств України. До 90-х років ХХ ст. підприємство працює в комплексі з п'ятьма фабриками Вінницької області.

Після розпаду Радянського Союзу на заміну старим ринкам збуту з'явилися нові - Західно-Європейський регіон, зокрема Німеччина. Фабрика розпочала шити швейні вироби для відомих європейських брендів чоловічого одягу.

З квітня 1994 року швейна фабрика ім. Володарського змінює організаційну форму і починає свою роботу як ПрАТ «Володарка», а до березня 1996 року, шляхом приватизації, фабрика переходить у власність колективу.

Співпраця з іноземними підприємствами вимагає дотримання високих стандартів якості продукції, для досягнення чого проводиться технічне переозброєння. Підприємство самостійно купує сучасне високопродуктивне устаткування і своїми силами проводить переоснащення виробничо-технічної бази.

ПрАТ «Володарка» – це підприємство, що активно розвивається,

незмінною спеціалізацією якого є виробництво класичного чоловічого одягу [39].

Органами управління та контролю товариством є:

- Загальні збори акціонерів;
- Правління;
- Ревізійна комісія.

До організаційної структури ПрАТ «Володарка» відносять:

- головний інженер;
- експериментальний цех;
- підготовчо-розкрійне виробництво;
- цех виробництва піджака;
- цех №5 – пальто;
- цех №3 – куртки;
- лінія «Пілот» - брюки;
- склад сировини;
- склад готових виробів;
- відділ головного механіка;
- механічна майстерня;
- відділ зовнішньоекономічних зв'язків;
- відділ маркетингу та продаж;
- центральна бухгалтерія;
- відділ кадрів.

Статутний капітал Товариства становить 4 006 тис. грн.

Відповідно до Статуту ПрАТ «Володарка» має право займатись:

- виробництвом швейних виробів на замовлення юридичних осіб та за власними планами,
- оптовою та роздрібною торгівлею з різними підприємствами, організаціями,
- відкриттям власних магазинів тощо.

Цілями діяльності підприємства ПрАТ «Володарка» є :

- задоволення попиту споживачів, бізнесу, держави в товарах і послугах;
- проведення торгово-закупівельних операцій по всіх видах товарів народного споживання;
- вивчення попиту на виготовлену продукцію, ціноутворення, просування та реалізація товарів;
- ефективне використання капітальних вкладень на розвиток, технічне переозброєння, реконструкцію, розширення виробництва, соціальний розвиток товариства;
- послідовний розвиток економічних зв'язків з підприємствами держави.

ПрАТ «Володарка» відноситься до галузі товарів народного споживання. Підприємство займається виробництвом переважно чоловічого ділового одягу, тому споживачами продукції в основному є чоловіки, які потребують на класичне модельне вбрання.

До 1993 року товариство виготовляло продукцію, призначену для реалізації виключно на внутрішньому ринку (спочатку в межах колишнього СРСР, потім на українському ринку). Реалізація продукції на той час здійснювалась шляхом прямих договірних відносин з багатьма регіонами колишнього Союзу. На внутрішньому ринку одночасно відбувалось придбання 100% необхідної для виготовлення продукції сировини.

ПрАТ «Володарка» виготовляє переважно чоловічий діловий одяг, тому споживачами продукції в основному є чоловіки, які потребують на класичне модельне вбрання. Обсяги виробництва продукції підприємства наведено в таблиці 2.1.

Як видно з таблиці 2.1, обсяги виробництва ПрАТ «Володарка» зменшились в 2020 р. порівняно з 2018 р. на 31,66% та порівняно із 2019 р. – на 35,20%. Це зменшення пояснюється скороченням обсягів виробництва за усіма видами продукції.

Робота ПрАТ «Володарка» не залежить від сезонних змін. Основні ринки збуту та клієнти: це країни зарубіжжя [39]. ПрАТ працює на умовах давальницької сировини з Німеччиною, Польщею, Румунією. Тому джерелами

сировини є давальницька сировина з цих країн.

Таблиця 2.1 – Обсяги виробництва продукції ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр. (складено за даними [40])

Показник	2018р.	2019р.	2020 р.	Темп приросту значень 2020 р. порівняно з, %	
				2018 р.	2019 р.
Костюм чоловічий, тис. шт.	39,5	45,3	10,2	-74,18	-77,48
Піджак чоловічий, тис. шт.	78,6	76,9	39,8	-49,36	-48,24
Брюки чоловічі, тис. шт	127,2	140	97,7	-23,19	-30,21
Пальта чоловічі, тис. шт	74,4	84,1	63,9	-14,11	-24,02
Жилети, тис. шт.	1,2	1,4	20,7	1625,00	1378,57
Куртки чоловічі, тис. шт	20,2	12	0,8	-96,04	-93,33
Разом	341,1	359,7	233,1	-31,66	-35,20

ПрАТ «Володарка» має власні фірмові магазини як у м. Вінниці, так і в інших містах України. Серед країн, з якими співпрацює підприємство на зовнішньому ринку можна виділити Німеччину, Польщу, Чехію, Словаччину тощо.

Постійними споживачами продукції на внутрішньому ринку є магазини роздрібної торгівлі одягом. Підприємство має давні і добре налагоджені стосунки з великими магазинами у Вінницькій, Тернопільській, Львівській, Луганській, Черкаській, Хмельницькій та інших областях України.

Основним конкурентом в галузі є Київська фабрика «Воронін». Вітчизняними конкурентами ПрАТ «Володарка» є Київська швейна фабрика, Чернігівська швейна фабрика, Херсонська швейна фабрика, Кам'янець-Подільська швейна фабрика.

2.2 Аналіз фінансового стану ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр.

Проведемо аналіз показників, які характеризують фінансовий стан ПрАТ «Володарка» з метою визначення ефективності його функціонування. Показники, які характеризують фінансовий стан підприємства, поділяють на абсолютні та відносні.

В першу чергу проведемо аналіз абсолютних показників, які характеризують склад майна та фінансові результати ПрАТ «Володарка».

Таблиця 2.2 – Абсолютні показники, які характеризують фінансову діяльність ПрАТ «Володарка» (тис. грн)

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Зміна значень 2020 р. порівняно із 2018 р.		Зміна значень 2020 р. порівняно із 2019 р.	
				Абсолютна зміна	Темп приросту, %	Абсолютна зміна	Темп приросту, %
Загальна вартість майна	45814,55	45039,30	39038,60	-6775,95	-14,79	-6000,70	-13,32
Власний капітал	34454,40	33150,05	28082,70	-6371,70	-18,49	-5067,35	-15,29
Залучений капітал	11360,15	11889,25	10955,90	-404,25	-3,56	-933,35	-7,85
Оборотні активи	25550,40	23853,55	19085,15	-6465,25	-25,30	-4768,40	-19,99
Необоротні активи	20264,15	21185,75	19953,45	-310,70	-1,53	-1232,30	-5,82
Чистий дохід	155972,4	169724,7	105621,30	-50351,10	-32,28	-64103,40	-37,77
Собівартість реалізованої продукції	118009,8	133657,7	98249,30	-19760,50	-16,74	-35408,40	-26,49
Валовий прибуток	37962,60	36067,00	7372,00	-30590,60	-80,58	-28695,00	-79,56
Фінансовий результат від операційної діяльності	6593,90	2347,60	-6165,00	-12758,90	-193,50	-8512,60	-362,61
Фінансовий результат до оподаткування	6227,50	2179,80	-6190,60	-12418,10	-199,41	-8370,40	-384,00
Чистий прибуток	5014,90	1702,20	-6190,60	-11205,50	-223,44	-7892,80	-463,68

З таблиці 2.2 видно, що на ПрАТ «Володарка» спостерігається перманентне зменшення середньорічної вартості майна, яка в 2020 р. складала

39038,6 тис. грн., що на 14,79% менше порівняно з 2018 р. та на 13,32% менше порівняно із 2019 р. Зменшення майна підприємства є негативним явищем, зважаючи на те, що воно спостерігається на фоні зниження чистого прибутку та чистого доходу. Така динаміка свідчить про неефективну діяльність ПрАТ «Володарка». Зменшення вартості майна відбулось за рахунок як власного, так і залученого капіталу.

Власний капітал ПрАТ «Володарка» в 2020 р. склав 28082,7 тис. грн, що на 18,49% менше порівняно із 2018 р. та на 15,29% менше порівняно із 2019 р. Зменшення власного капіталу спричинене отриманням підприємством в 2020 р. чистого збитку.

Залучений капітал ПрАТ «Володарка» в 2020 р. склав 10955,9 тис. грн, що на 3,56% менше порівняно із 2018 р. та на 7,85% менше порівняно із 2019 р.

Зменшення загальної вартості майна спричинило зміни і в складі майна: на ПрАТ «Володарка» в 2020 р. порівняно із 2018-2019 рр. спостерігалось скорочення оборотних та необоротних активів.

Середньорічна вартість оборотних активів ПрАТ «Володарка» скоротились в 2020 р. порівняно із 2018 р. на 14,79%, порівняно із 2019 р. – на 19,99% та становила 19085,15 тис. грн. Скорочення вартості оборотних активів ПрАТ «Володарка» спричинене скороченням величини запасів та зменшенням обсягів дебіторської заборгованості.

Середня вартість необоротних активів підприємства в 2020 р. склала 19953,45 тис. грн, що на 1,53% менше порівняно із 2018 р. та на 5,82% менше порівняно із 2019 р. Це скорочення спричинене зменшенням вартості основних засобів, що є негативною тенденцією.

На рис. 2.5 відображено динаміку фінансових результатів ПрАТ «Володарка», з якого видно, що відбулось погіршення фінансових результатів.

Перш за все варто звернути увагу на суттєве скорочення валового прибутку. В 2020 р. валовий прибуток скоротився на 80,58% порівняно із 2018 р. та на 79,56% – порівняно із 2019 р. та склав лише 7372 тис. грн.

Скорочення валового прибутку спричинене тим, що чистий дохід

підприємства зменшувався значно швидшими темпами порівняно із зменшенням собівартості. Чистий дохід ПрАТ «Володарка» в 2020 р. склав 169724,7 тис. грн., що на 32,28% менше порівняно із 2018 р. та на 37,77% менше – порівняно із 2019 р.

Досить негативним є те, що собівартість реалізованої продукції зменшувалась значно нижчими темпами порівняно із чистим доходом: собівартість в 2020 р. склала 98249,3 тис. грн., що на 16,74% менше порівняно із 2018 р. та на 26,49% менше порівняно із 2019 р.

В результаті зниження ефективності управління доходами та витратами ПрАТ «Володарка», перевищенням темпів зростання інших операційних витрат над іншими операційними доходами та зниженням валового прибутку спостерігається зниження й прибутку від операційної діяльності.

Рисунок 2.5 – Динаміка фінансових результатів ПрАТ «Володарка»

В 2020 р. фінансовим результатом від операційної діяльності був збиток,

який склав 6165 тис. грн., тоді як протягом 2018-2019 рр. ПрАТ «Володарка» отримало прибуток від операційної діяльності. Зменшення показника склало 193,5% порівняно із 2018 р. та на 362,61% порівняно із 2019 р.

Усе вищезазначене спричинило те, що кінцевим результатом господарської діяльності ПрАТ «Володарка» став чистий збиток в розмірі 6190,6 тис. грн, тоді як в 2018-2019 рр. це був чистий прибуток.

Проведемо аналіз рівня ліквідності ПрАТ «Володарка». Розрахуємо коефіцієнт покриття, який визначається співвідношенням оборотних активів до поточних зобов'язань та характеризує достатність оборотних активів підприємства для погашення своїх боргів [15]:

$$K_{\Pi} = \frac{OA}{ПЗ}, \quad (2.1)$$

де OA – оборотні активи;

ПЗ – поточні зобов'язання.

$$2018\text{р.}: K_{\Pi} = \frac{25550,4}{9451,85} = 2,7;$$

$$2019\text{р.}: K_{\Pi} = \frac{23853,55}{10477,3} = 2,28;$$

$$2020\text{р.}: K_{\Pi} = \frac{19085,15}{10202,4} = 1,87.$$

Розрахуємо коефіцієнт швидкої ліквідності за формулою [15]:

$$K_{\text{Лшв}} = \frac{OA-З}{ПЗ}, \quad (2.2)$$

де З – запаси.

$$2018\text{р.}: \text{КЛ}_{\text{шв}} = \frac{25550,4 - 4458,15}{9451,85} = 2,23;$$

$$2019\text{р.}: \text{КЛ}_{\text{шв}} = \frac{23853,55 - 6177,75}{10477,3} = 1,69;$$

$$2020\text{р.}: \text{КЛ}_{\text{шв}} = \frac{19085,15 - 5971,85}{10202,4} = 1,29.$$

Розрахуємо коефіцієнт абсолютної ліквідності, який характеризує здатність підприємства розраховуватись за терміновими зобов'язаннями за формулою [15]:

$$\text{КЛ}_{\text{абс}} = \frac{\text{ПФІ} + \Gamma}{\text{ПЗ}}, \quad (2.3)$$

де Γ – грошові кошти та їх еквіваленти, ПЗ – поточні зобов'язання.

$$2018\text{р.}: \text{КЛ}_{\text{абс}} = \frac{5319,9}{1908,3} = 0,56;$$

$$2019\text{р.}: \text{КЛ}_{\text{абс}} = \frac{4366,95}{1411,95} = 0,42;$$

$$2020\text{р.}: \text{КЛ}_{\text{абс}} = \frac{5449,3}{10202,4} = 0,53$$

З таблиці 2.3 видно, що на ПрАТ «Володарка» спостерігається негативна динаміка зниження рівня ліквідності. Коефіцієнт покриття, який показує кількість грошових одиниць оборотних активів на кожну грошову одиницю поточних зобов'язань, в 2018р. склав 2,7. Критичне значення коефіцієнта покриття становить 1. При коефіцієнті покриття меншим за одиницю підприємство має неліквідний баланс. З таблиці 2.4 видно, що значення показника є вищим за критичне значення, разом з тим, він зменшився в 2019р. до 2,28, а в 2020 р. – до 1,87. В цілому коефіцієнт покриття в 2020 р. зменшився на 30,8% порівняно із 2018 р. та на 17,83% – порівняно із 2019 р.

Коефіцієнт швидкої ліквідності ПрАТ «Володарка» в 2020 р. склав 1,29, що на 42,4% менше порівняно із 2018 р. та на 23,81% менше порівняно із 2019 р. Цей показник характеризує частку поточних зобов'язань підприємства, які можна погасити швидколіквідними активами. Вважається, що коефіцієнт швидкої ліквідності має бути в межах 0,6.

Таблиця 2.3 – Показники, які характеризують рівень ліквідності ПрАТ «Володарка»

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Зміна значень 2020 р. порівняно із 2018 р.		Зміна значень 2020 р. порівняно із 2019 р.	
				Абсолютна зміна	Темп приросту, %	Абсолютна зміна	Темп приросту, %
Коефіцієнт покриття	2,70	2,28	1,87	-0,83	-30,80	-0,41	-17,83
Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,23	1,69	1,29	-0,95	-42,40	-0,40	-23,81
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,56	0,42	0,53	-0,03	-5,10	0,12	28,15

Теоретично достатнє значення коефіцієнта абсолютної ліквідності складає згідно з визначеними нормами – понад 0,2. В 2018р. значення показника склало 0,56, а в 2019р. – зменшилось до 0,42, а в 2020 р. – зросло до 0,53. Таким чином, ПрАТ «Володарка» варто вжити заходів щодо підвищення рівня ліквідності.

Оцінимо рівень рентабельності та ділової активності ПрАТ «Володарка».

Розрахуємо коефіцієнт рентабельності активу ПрАТ «Володарка» за формулою (2.4) [15]:

$$P_A = \frac{\text{ЧП}}{A} \times 100\%, \quad (2.4)$$

де ЧП – чистий прибуток;

A – сума активів підприємства.

$$2018\text{р.}: P_A = \frac{5014,9}{45814,55} \times 100\% = 10,95\%;$$

$$2019\text{р.}: P_A = \frac{1702,2}{45039,3} \times 100\% = 3,78\%;$$

$$2020\text{р.}: P_A = \frac{-6190,6}{39038,6} \times 100\% = -15,86\%.$$

Коефіцієнт рентабельності залученого капіталу ПрАТ «Володарка» розрахуємо за формулою (2.5) [15]:

$$P_{зк} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЗК}} \times 100\%. \quad (2.5)$$

де ЗК – середньорічна вартість залученого підприємства.

$$2018\text{р.}: P_{зк} = \frac{5014,9}{11360,15} \times 100\% = 44,14\%;$$

$$2019\text{р.}: P_{зк} = \frac{1702,2}{11889,25} \times 100\% = 14,32\%;$$

$$2020\text{р.}: P_{зк} = \frac{-6190,60}{10955,9} \times 100\% = -56,50\%.$$

Коефіцієнт рентабельності продажу ПрАТ «Володарка» розрахуємо за формулою (2.6) [15]:

$$P_{\text{прод}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} \times 100\%, \quad (2.6)$$

де ЧД – чистий дохід (виручка) від реалізації підприємства.

$$2018\text{р.}: P_{\text{прод}} = \frac{5014,9}{155972,4} \times 100\% = 3,22\%;$$

$$2019\text{р.}: P_{\text{прод}} = \frac{1702,2}{169724,7} \times 100\% = 1,0\%;$$

$$2020\text{р.}: P_{\text{прод}} = \frac{-6190,60}{105621,3} \times 100\% = -5,86\%.$$

Коефіцієнт рентабельності операційної діяльності ПрАТ «Володарка» розрахуємо за формулою (2.7) [15]:

$$P_{\text{опер д-ті}} = \frac{\text{ФРОД}}{C+AB+B3+IOB} \times 100\%, \quad (2.7)$$

де ФРОД – фінансовий результат від операційної діяльності;

C – собівартість реалізованої продукції;

AB – адміністративні витрати;

B3 – витрати на збут;

IOB – інші операційні витрати.

$$2018\text{р.}: P_{\text{опер д-ті}} = \frac{6593,9}{118009,8 + 36011,5} \times 100\% = 4,28\%;$$

$$2019\text{р.}: P_{\text{опер д-ті}} = \frac{2347,6}{133657,7 + 37658,3} \times 100\% = 1,37\%;$$

$$2020\text{р.}: P_{\text{опер д-ті}} = \frac{-6165,00}{98249,3 + 19743} \times 100\% = -5,22\%.$$

Коефіцієнт рентабельності операційної діяльності ПрАТ «Володарка» розрахуємо за формулою (2.7) [15]:

$$P_{\text{опер д-ті}} = \frac{\text{ФРОД}}{C+AB+B3+IOB} \times 100\%, \quad (2.7)$$

де ФРОД – фінансовий результат від операційної діяльності;

С – собівартість реалізованої продукції;

АВ – адміністративні витрати;

ВЗ – витрати на збут;

ІОВ – інші операційні витрати.

$$2018\text{р.: } P_{\text{опер д-ті}} = \frac{6593,9}{118009,8 + 36011,5} \times 100\% = 4,28\%;$$

$$2019\text{р.: } P_{\text{опер д-ті}} = \frac{2347,6}{133657,7 + 37658,3} \times 100\% = 1,37\%;$$

$$2020\text{р.: } P_{\text{опер д-ті}} = \frac{-6165,00}{98249,3 + 19743} \times 100\% = -5,22\%.$$

Коефіцієнт рентабельності господарської діяльності ПрАТ «Володарка» розрахуємо за формулою (2.8) [15]:

$$P_{\text{госп д-ті}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{С} + \text{АВ} + \text{ВЗ} + \text{ІОВ} + \text{ФВ} + \text{ВК} + \text{ІВ}} \times 100\%, \quad (2.8)$$

де ФВ – фінансові витрати;

ВК – витрати від участі в капіталі;

ІВ – інші витрати.

$$2018\text{р.: } P_{\text{госп д-ті}} = \frac{5014,9}{118009,8 + 36011,5 + 474} \times 100\% = 3,25\%;$$

$$2019\text{р.: } P_{\text{госп д-ті}} = \frac{1702,2}{133657,7 + 37658,3 + 212,8} \times 100\% = 0,99\%;$$

$$2020\text{р.: } P_{\text{госп д-ті}} = \frac{-6190,60}{98249,3 + 19743 + 32,4} \times 100\% = -5,25\%.$$

Розрахуємо коефіцієнт оборотності активів за формулою (2.9) [15]:

$$\text{Коб}_A = \frac{\text{ЧД}}{A}. \quad (2.9)$$

$$2018\text{р.}: \text{Коб}_A = \frac{155972,4}{45814,55} = 3,4(\text{оборотів});$$

$$2019\text{р.}: \text{Коб}_A = \frac{169724,7}{45039,3} = 3,77(\text{оборотів});$$

$$2020\text{р.}: \text{Коб}_A = \frac{105621,3}{39038,6} = 2,71(\text{оборотів}).$$

Розрахуємо коефіцієнт оборотності оборотних активів за формулою (2.10) [15]:

$$\text{Коб}_{OA} = \frac{\text{ЧД}}{OA}. \quad (2.10)$$

$$2018\text{р.}: \text{Коб}_{OA} = \frac{155972,4}{25550,4} = 6,1(\text{оборотів});$$

$$2019\text{р.}: \text{Коб}_{OA} = \frac{169724,7}{23853,55} = 7,12(\text{оборотів});$$

$$2020\text{р.}: \text{Коб}_{OA} = \frac{105621,3}{19085,15} = 5,53(\text{оборотів}).$$

Розрахуємо значення коефіцієнта оборотності залученого капіталу ПрАТ «Володарка» за формулою (2.11) [15]:

$$\text{Коб}_{ЗК} = \frac{\text{ЧД}}{ЗК}. \quad (2.11)$$

$$2018\text{р.}: \text{Коб}_{ЗК} = \frac{155972,4}{11360,15} = 13,73(\text{оборотів});$$

$$2019\text{р.}: \text{Коб}_{ЗК} = \frac{169724,7}{11889,25} = 14,28(\text{оборотів});$$

$$2020\text{р.}: \text{Коб}_{ЗК} = \frac{169724,7}{10955,90} = 9,64(\text{оборотів}).$$

Розрахуємо значення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості ПрАТ «Володарка» за формулою (2.12) [15]:

$$\text{Коб}_{\text{ДЗ}} = \frac{\text{ЧД}}{\text{ДЗ}}, \quad (2.12)$$

де ДЗ – середньорічна вартість дебіторської заборгованості підприємства.

$$2018\text{р.}: \text{Коб}_{\text{ДЗ}} = \frac{155972,4}{12922,75 + 1239,2 + 1583,85} = 9,91(\text{оборотів});$$

$$2019\text{р.}: \text{Коб}_{\text{ДЗ}} = \frac{169724,7}{10158,75 + 1306,6 + 1745,05} = 12,85(\text{оборотів});$$

$$2020\text{р.}: \text{Коб}_{\text{ДЗ}} = \frac{169724,7}{5821,8 + 796,8 + 940,45} = 13,97(\text{оборотів}).$$

Розрахуємо значення коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості ПрАТ «Володарка» за формулою (2.13) [15]:

$$\text{Коб}_{\text{КЗ}} = \frac{\text{ЧД}}{\text{КЗ}}, \quad (2.13)$$

де КЗ – середньорічна вартість кредиторської заборгованості підприємства.

$$2018\text{р.}: \text{Коб}_{\text{КЗ}} = \frac{155972,4}{800,45 + 540 + 1062,7 + 4248,15} = 23,45(\text{оборотів});$$

$$2019\text{р.}: \text{Коб}_{\text{КЗ}} = \frac{169724,7}{927,55 + 1051 + 3933,95} = 28,71(\text{оборотів});$$

$$2020\text{р.}: \text{Коб}_{\text{КЗ}} = \frac{169724,7}{754,05 + 665,15 + 903,8 + 2948,5} = 20,04(\text{оборотів}).$$

Розрахуємо значення коефіцієнта тривалості обороту дебіторської заборгованості ПрАТ «Володарка» за формулою (2.13) [15]:

$$T_{об_{дз}} = \frac{360}{K_{об_{дз}}}. \quad (2.13)$$

$$2018р.: T_{об_{дз}} = \frac{360}{9,91} = 36,34(\text{днів});$$

$$2019р.: T_{об_{дз}} = \frac{360}{12,85} = 28,02(\text{днів});$$

$$2020р.: T_{об_{дз}} = \frac{360}{13,97} = 25,76(\text{днів}).$$

Розрахуємо значення коефіцієнта тривалості обороту кредиторської заборгованості ПрАТ «Володарка» за формулою (2.14) [15]:

$$T_{об_{кз}} = \frac{360}{K_{об_{кз}}}. \quad (2.14)$$

$$2018р.: T_{об_{кз}} = \frac{360}{23,45} = 15,35(\text{днів});$$

$$2019р.: T_{об_{кз}} = \frac{360}{28,71} = 12,54(\text{днів});$$

$$2020р.: T_{об_{кз}} = \frac{360}{20,04} = 17,97(\text{днів}).$$

З таблиці 2.4 видно, що в 2020 р. на ПрАТ «Володарка» суттєво знизилась ефективність діяльності, оскільки показники рентабельності мають від'ємне значення, а показники оборотності мали динамку зменшення.

Коефіцієнт рентабельності активів в 2018 р. склав 10,95%, тобто з кожної гривні, вкладеної в активи, ПрАТ «Володарка» отримувало 10,95 копійок прибутку, в 2019 р. – 3,78 копійок прибутку, а в 2020 р. – 15,86 копійок збитку.

Таблиця 2.4 – Показники, які характеризують ефективність діяльності
ПрАТ «Володарка»

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Зміна значень 2020 р. порівняно із 2018 р.		Зміна значень 2020 р. порівняно із 2019 р.	
				Абсо- лютна зміна	Темп при- росту, %	Абсо- лютна зміна	Темп при- росту, %
Коефіцієнт рентабельності активів,%	10,95	3,78	-15,86	-26,80	-244,87	-19,64	-519,58
Коефіцієнт рентабельності залученого капіталу,%	44,14	14,32	-56,50	-100,65	-228,00	-70,82	-494,66
Коефіцієнт рентабельності продажу,%	3,22	1,00	-5,86	-9,08	-282,29	-6,86	-684,41
Коефіцієнт рентабельності операційної діяльності,%	4,28	1,37	-5,22	-9,51	-222,04	-6,60	-481,29
Коефіцієнт рентабельності господарської діяльності, %	3,25	0,99	-5,25	-8,49	-261,59	-6,24	-628,55
Коефіцієнт оборотності активів	3,40	3,77	2,71	-0,70	-20,53	-1,06	-28,20
Коефіцієнт оборотності залученого капіталу	13,73	14,28	9,64	-4,09	-29,78	-4,63	-32,47
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	6,10	7,12	5,53	-0,57	-9,34	-1,58	-22,22
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	9,91	12,85	13,97	4,07	41,06	1,13	8,76
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	23,45	28,71	20,04	-3,41	-14,56	-8,67	-30,20
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	36,34	28,02	25,76	-10,58	-29,11	-2,26	-8,05
Тривалість обороту кредиторської заборгованості, днів	15,35	12,54	17,97	2,62	17,04	5,43	43,27

Збитковість залученого капіталу в 2020 р. склала 15,86%, тоді як в 2018-2019 рр. підприємство мало додатне значення коефіцієнта рентабельності залученого капіталу. В 2018 р. рентабельність залученого капіталу склала 44,14%, а в 2019 р. – скоротилась до 14,32%.

З рис. 2.6 видно, що рентабельність продажу також мала негативну динаміку скорочення і зменшилась із 3,22% в 2018р. до 1% в 2019р., а в 2020р. збитковість продажу склала 5,86%.

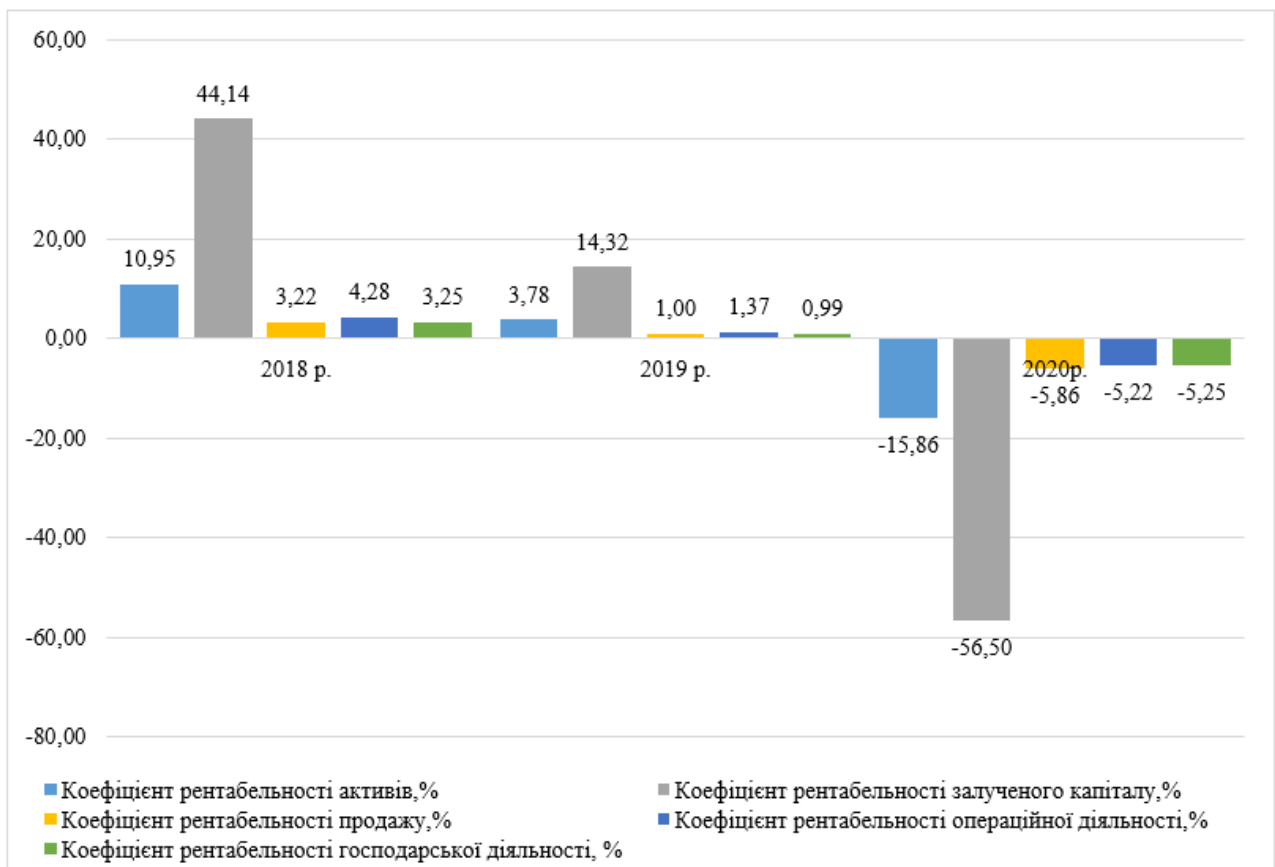

Рисунок 2.6 – Динаміка коефіцієнтів рентабельності ПрАТ «Володарка»

Збитковість операційної діяльності в 2020 р. становила 5,22%, а збитковість господарської діяльності – 5,25%.

Таким чином, ПрАТ «Володарка» варто вжити заходів щодо покращення стану управління доходами та витратами, що сприятиме отриманню прибутку.

Негативну динаміку зміни мають і показники ділової активності. Коефіцієнт оборотності активів в 2020 р. склав 2,71 обороти, що на 20,53%

менше порівняно із 2018р. та на 28,2% менше порівняно із 2019 р.

Зменшення оборотності активів свідчить про зростання тривалості обороту активів, тобто зниження ефективності діяльності ПрАТ «Володарка».

Коефіцієнт залученого капіталу в 2020р. склав 9,64 обороти, що на 29,78% менше порівняно із 2018 р. та на 32,47% менше порівняно із 2019 р.

Більш ефективно використовувались оборотні активи, оскільки в 2020р. коефіцієнт оборотності активів зменшився порівняно з 2018 р. на 9,34% та на 22,22% – порівняно із 2019 р.

ПрАТ «Володарка» варто переглянути політику управління заборгованістю, оскільки тривалість обороту дебіторської заборгованості майже вдвічі перевищує тривалість обороту кредиторської заборгованості. В 2020 р. дебіторська заборгованість погашалась протягом 25,76 днів, а кредиторська – протягом 17,97 днів. В цілому тривалість обороту дебіторської заборгованості в 2020 р. зменшилась на 29,11% порівняно із 2018 р. та на 8,05% – порівняно із 2019 р. Тривалість обороту кредиторської заборгованості зросла на 17,04% порівняно із 2018р. та на 43,27% – порівняно із 2019 р.

Отже, ПрАТ «Володарка» варто вжити заходів щодо підвищення рівня ділової активності та удосконалити політику управління заборгованістю.

У зв'язку із відсутністю прибутку оцінимо імовірність за моделлю О. Терещенка.

Модель О. Терещенка має значні переваги над традиційними вітчизняними методиками [41]:

- зручність у застосуванні;
- враховано сучасну міжнародну практику за використання вітчизняних статистичних даних;
- вирішення проблеми критичних значень показників використанням модифікацій базової моделі до підприємств різних видів діяльності;
- врахування галузевої специфіки підприємства.

Модель Терещенка має вигляд [41]:

$$Z_{\text{TEP}} = 1,5 X_1 + 0,08X_2 + 10X_3 + 5X_4 + 0,3X_5 + 0,1X_6, \quad (2.15)$$

де X_1 - відношення грошових надходжень до зобов'язань;

X_2 - відношення валюти балансу до зобов'язань;

X_3 - відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів;

X_4 - відношення прибутку до виручки;

X_5 - відношення виробничих запасів до виручки;

X_6 - відношення виручки до активів.

Таблиця 2.5 – Розрахунок проміжних та кінцевого показника імовірності банкрутства ПрАТ «Володарка»

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Відношення грошових надходжень до зобов'язань	13,73	14,28	9,64
Відношення вартості майна до зобов'язань	4,03	3,79	3,56
Відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів	0,11	0,04	-0,16
Відношення чистого прибутку до чистого доходу	0,03	0,01	-0,06
Відношення виробничих запасів до виручки	0,03	0,04	0,06
Відношення виручки до активів	3,40	3,77	2,71
Показник Терещенка	22,52	22,53	13,15
Імовірність банкрутства	відстуня	відстуня	відстуня

Таким чином, незважаючи на окремі негативні тенденції, на ПрАТ «Володарка» відсутня імовірність банкрутства. Отже, проведений аналіз фінансового стану ПрАТ «Володарка» показав, що на підприємстві відсутня імовірність банкрутства, підприємство є ліквідним, отримує прибуток. Разом з тим, спостерігається погіршення значень показників, які характеризують його фінансові результати, рентабельності та ділової активності. Підприємству варто підвищувати рівень ліквідності, переглянути політику управління доходами та заборгованістю.

2.3 Оцінка управління власним капіталом ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр.

Проведемо аналіз ефективності управління власним капіталом ПрАТ «Володарка». З цією метою проаналізуємо склад, структуру та динаміку зміни власного капіталу. Зважаючи на те, що капітал підприємства наводиться в Балансі підприємства, який складається станом на певну дату, аналіз капіталу будемо проводити станом на кінець 2018-2020 рр.

Таблиця 2.6 – Склад, структура та динаміка зміни капіталу ПрАТ «Володарка»

Період	Одиниця виміру/ зміна	Зареєстрований капітал	Нерозподілений прибуток	Власний капітал, всього
кінець 2018 р.	тис. грн	4005,9	31116,2	35122,1
	питома вага, %	11,41	88,59	100
кінець 2019 р.	тис. грн	4005,9	27172,1	31178
	питома вага, %	12,85	87,15	100
кінець 2020 р.	тис. грн	4005,9	20981,5	24987,4
	питома вага, %	16,03	83,97	100
Зміна значень 2020 р. порівняно із кінцем 2018 р.	Абсолютна зміна	0	-10134,70	-10134,70
	Темп приросту, %	0	-32,57	-28,86
	Зміна питомої ваги, %	4,63	-4,63	0,00
Зміна значень 2020 р. порівняно із кінцем 2019 р.	Абсолютна зміна	0	-6190,60	-6190,60
	Темп приросту, %	0	-32,57	-28,86
	Зміна питомої ваги, %	3,18	-3,18	0,00

З таблиці 2.6 видно, що на ПрАТ «Володарка» спостерігається негативна динаміка зменшення загальної величини власного капіталу ПрАТ «Володарка». Власний капітал ПрАТ «Володарка» на кінець 2020 р. склав 24987,4 тис. грн, що на 28,86% менше порівняно із кінцем 2018 р. та на 28,86% менше порівняно із кінцем 2019 р. Протягом аналізованого періоду власний капітал ПрАТ «Володарка» складався з зареєстрованого капіталу та нерозподіленого прибутку.

Протягом 2018-2020 рр. величина зареєстрованого капіталу ПрАТ «Володарка» була незмінна та складала 4005,9 тис. грн. Разом з тим, питома вага цієї складової власного капіталу мала динаміку зростання: на кінець 2020 р. питома вага зареєстрованого капіталу складала 16,03% усього власного капіталу ПрАТ «Володарка», що на 4,63% більше порівняно із кінцем 2018 р. та на 3,18 % більше порівняно із кінцем 2019 р.

Нерозподілений прибуток ПрАТ «Володарка» мав динаміку зменшення як в абсолютному вираженні, так і в структурі власного капіталу. Нерозподілений прибуток ПрАТ «Володарка» на кінець 2020 р. склав 20981,5 тис. грн, що на 32,57% менше порівняно із кінцем 2018 р. та на 32,57% менше порівняно із кінцем 2019 р. Питома вага нерозподіленого прибутку в загальній величині власного капіталу склала 83,97%, що на 4,63% менше порівняно із кінцем 2018 р. та на 3,18% – порівняно із кінцем 2019 р.

Таким чином, основну частку власного капіталу складає нерозподілений прибуток. Отже, ПрАТ «Володарка» варто покращувати склад та структуру власного капіталу.

Наступним етапом аналізу капіталу ПрАТ «Володарка» є розрахунок показників, які характеризують здатність підприємства самостійно фінансувати свою діяльність.

Розрахуємо коефіцієнт автономії за формулою (1.1):

$$2018\text{р.}: K_{\text{авт}} = \frac{34454,4}{45814,55} = 0,75;$$

$$2019\text{р.: } K_{\text{авт}} = \frac{33150,05}{45039,3} = 0,74;$$

$$2020\text{р.: } K_{\text{авт}} = \frac{28082,7}{39038,6} = 0,72.$$

Розрахуємо коефіцієнт концентрації залученого капіталу за формулою (1.2):

$$2018\text{р.: } K_{\text{конц}_{\text{ЗК}}} = \frac{11360,15}{45814,55} = 0,25;$$

$$2019\text{р.: } K_{\text{конц}_{\text{ЗК}}} = \frac{11889,25}{45039,3} = 0,26;$$

$$2020\text{р.: } K_{\text{конц}_{\text{ЗК}}} = \frac{10955,9}{39038,6} = 0,28.$$

Розрахуємо коефіцієнт фінансового ризику за формулою (1.3):

$$2018\text{р.: } K_{\text{фр}} = \frac{11360,15}{34454,4} = 0,33;$$

$$2019\text{р.: } K_{\text{фр}} = \frac{11889,25}{33150,05} = 0,36;$$

$$2020\text{р.: } K_{\text{фр}} = \frac{10955,9}{28082,7} = 0,39.$$

Розрахуємо коефіцієнт маневрування власного капіталу за формулою (1.4):

$$2018\text{р.: } K_{\text{ман}_{\text{ВК}}} = \frac{34454,4 - 20264,15}{344454,4} = 0,41;$$

$$2019\text{р.: } K_{\text{ман}_{\text{ВК}}} = \frac{33150,05 - 21185,75}{33150,05} = 0,36;$$

$$2020\text{р.}: K_{\text{ман}}^{\text{БК}} = \frac{28082,7 - 19953,45}{28082,7} = 0,29.$$

Розрахуємо коефіцієнт покриття активів власним оборотним капіталом за формулою (1.5):

$$2018\text{р.}: K_{\text{П}}^{\text{А}}_{\text{ВОК}} = \frac{34454,4 - 20264,15}{25550,4} = 0,56;$$

$$2019\text{р.}: K_{\text{П}}^{\text{А}}_{\text{ВОК}} = \frac{33150,05 - 21185,75}{23853,55} = 0,5;$$

$$2020\text{р.}: K_{\text{П}}^{\text{А}}_{\text{ВОК}} = \frac{28082,7 - 19953,45}{19085,15} = 0,43.$$

Зведемо розраховані показники до таблиці.

З таблиці 2.7 видно, що ПрАТ «Володарка» є фінансово стійким підприємством і в достатній мірі забезпечене власним капіталом. Так, коефіцієнт автономії в 2020р. склав 0,72, тобто 72% усього капіталу є власними коштами при нормативному значенні показника 0,5. Незважаючи на те, що даний показник в динаміці зменшується, проте підприємство є фінансово стійким. В 2020 р. коефіцієнт автономії зменшився на 4,35% порівняно із 2018р. та на 2,26% – порівняно із 2019 р.

Відповідно коефіцієнт концентрації залученого капіталу ПрАТ «Володарка» в 2020р. мав динаміку зростання. В 2020 р. в кожній гривні майна ПрАТ «Володарка» 0,28 грн – були залучені кошти. Цей показник цілком відповідає встановленому нормативу. Разом з цим, коефіцієнт концентрації залученого капіталу зріс на 13,18% порівняно із 2018 р. та на 6,31% – порівняно із 2019 р.

Значення коефіцієнта фінансового ризику ПрАТ «Володарка» в 2020р. в розмірі 0,39 свідчить про те, що кожен одиницю власного капіталу підприємство використовувало лише 0,39 залученого, тобто на ПрАТ «Володарка» відсутній ризик втрати фінансової стійкості.

Таблиця 2.7 – Аналіз власного капіталу ПрАТ «Володарка» за показниками, які характеризують фінансову стійкість

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Зміна значень 2020 р. порівняно із 2018 р.		Зміна значень 2020 р. порівняно із 2019 р.	
				Абсолютна зміна	Темп приросту, %	Абсолютна зміна	Темп приросту, %
Коефіцієнт автономії	0,75	0,74	0,72	-0,03	-4,35	-0,02	-2,26
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,25	0,26	0,28	0,03	13,18	0,02	6,31
Коефіцієнт фінансового ризику	0,33	0,36	0,39	0,06	18,32	0,03	8,78
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,41	0,36	0,29	-0,12	-29,71	-0,07	-19,79
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними активами	0,56	0,50	0,43	-0,13	-23,31	-0,08	-15,08

Значення цього показника в 2020 р. зросло на 18,32% порівняно із 2018р. та на 8,78% – порівняно із 2019 р.

В достатній мірі ПрАТ «Володарка» забезпечене і власним оборотним капіталом, тобто тією частиною власного капіталу, яка знаходиться в обігу.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу, який показує частку власного капіталу, що знаходиться в обігу, має динаміку зменшення: в 2020 р. 29% власного капіталу знаходилось в обороті, що менше на 29,71% порівняно із 2018р. та на 19,79% – порівняно із 2019 р.

Зважаючи на значну питому вагу власного оборотного капіталу, оборотні активи забезпечені ним в достатній мірі: в 2020р. частка власного оборотного

капіталу в оборотних активах склала 0,43. Разом з тим, цей показник має негативну динаміку скорочення: в 2020 р. коефіцієнт забезпеченості власними оборотними активами зменшився на 23,31% порівняно із 2018р. та на 15,08% – порівняно із 2019 р.

Таким чином, за показниками фінансової стійкості ПрАТ «Володарка» ефективно здійснює управління власним капіталом.

Проаналізуємо ефективність управління власним капіталом ПрАТ «Володарка» за показниками рентабельності та ділової активності.

Розрахуємо рентабельність власного капіталу ПрАТ «Володарка» за формулою (1.6):

$$2018\text{р.: } P_{\text{ВК}} = \frac{5014,9}{34454,4} \times 100\% = 14,56\%;$$

$$2019\text{р.: } P_{\text{ВК}} = \frac{1702,2}{33150,05} \times 100\% = 5,13\%;$$

$$2020\text{р.: } P_{\text{ВК}} = \frac{-6190,6}{28082,7} \times 100\% = -22,04\%.$$

Розрахуємо значення коефіцієнта оборотності власного капіталу ПрАТ «Володарка» за формулою (1.7):

$$2018\text{р.: } \text{Коб}_{\text{ВК}} = \frac{155972,4}{34454,4} = 4,53(\text{оборотів});$$

$$2019\text{р.: } \text{Коб}_{\text{ВК}} = \frac{169724,7}{33150,05} = 5,12(\text{оборотів});$$

$$2020\text{р.: } \text{Коб}_{\text{ВК}} = \frac{105621,3}{28082,7} = 3,76(\text{оборотів}).$$

Розрахуємо тривалість обороту власного капіталу ПрАТ «Володарка» за формулою (1.8):

$$2018\text{р.}: \text{Тоб}_{\text{ВК}} = \frac{360}{4,53} = 79,52(\text{днів});$$

$$2019\text{р.}: \text{Тоб}_{\text{ВК}} = \frac{360}{5,12} = 70,31(\text{днів});$$

$$2020\text{р.}: \text{Коб}_{\text{ВК}} = \frac{360}{3,76} = 95,72(\text{днів}).$$

Зведемо розраховані показники до таблиці.

Таблиця 2.8 – Аналіз власного капіталу ПрАТ «Володарка» за показниками, які характеризують ефективність його використання

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Зміна значень 2020 р. порівняно із 2018 р.		Зміна значень 2020 р. порівняно із 2019 р.	
				Абсо- лютна зміна	Темп при- росту, %	Абсо- лютна зміна	Темп при- росту, %
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу,%	14,56	5,13	-22,04	-36,60	-251,45	-27,18	-529,31
Коефіцієнт оборотності власного капіталу, оборотів	4,53	5,12	3,76	-0,77	-16,92	-1,36	-26,54
Тривалість обороту власного капіталу, днів	79,52	70,31	95,72	16,19	20,36	25,40	36,13

З таблиці 2.8 видно, що за показниками, які характеризують ефективність використання власного капіталу, управління власним капіталом ПрАТ «Володарка» здійснювалось недостатньо ефективно протягом 2018-2020 рр.

З таблиці 2.8 видно, що коефіцієнт рентабельності власного капіталу в

2020р. мав від’ємне значення в розмірі 22,04%. Таке значення показника свідчить про те, що в 2020р. з кожної гривні власного капіталу, вкладеної в діяльність ПрАТ «Володарка», отримано 22,04 коп. чистого збитку. В 2018 р.

З кожної гривні, власного капіталу ПрАТ «Володарка» отримувало в 2018 р. 14,56 копійок прибутку, а в 2019 р. – вже 5,13 копійок прибутку.

Динаміку скорочення мав і коефіцієнт оборотності власного капіталу. В 2020р. коефіцієнт оборотності власного капіталу склав 3,76 оборотів, що на 16,92% менше порівняно із 2018 р. та на 26,54% менше порівняно із 2019р.

В свою чергу відбулось зростання тривалості обороту власного капіталу. В 2020 р. тривалість обороту власного капіталу склала 95,72 днів, що на 20,36% більше порівняно із 2018 р. та на 36,13% більше порівняно із 2019 р.

Таким чином, ПрАТ «Володарка» варто вжити заходів щодо зниження рівня витрат та зростання доходів. Крім того, варто переглянути темпи зростання доходів та витрат.

З метою виявлення чинників, які вплинули за зміну рентабельності власного капіталу, проведемо факторний аналіз рентабельності власного капіталу за формулою:

$$R_{вк} = R_{пр} \times K_{фл} \times K_{пз} \times K_{п} \times K_{об_{ОА}} \quad (2.16)$$

де $R_{пр}$ – рентабельність продажу,

$K_{фл}$ – коефіцієнт фінансового левериджу,

$K_{пз}$ – коефіцієнт поточної заборгованості,

$K_{п}$ – коефіцієнт покриття,

$K_{об_{ОА}}$ – коефіцієнт оборотності оборотних активів.

В таблиці 2.9 наведено розрахунок факторного аналізу рентабельності власного капіталу за 2019 р. та 2020 р. З таблиці 2.9 видно, що зменшення рентабельності власного капіталу відбувалось як в 2019 р., так і в 2020 р.

В 2019 р. зниження рентабельності власного капіталу було спричинене зниженням рентабельності продажу, яка призвела до зниження рентабельності

власного капіталу на 0,1 та зниження коефіцієнта покриття, зменшення якого спричинило зниження коефіцієнта рентабельності власного капіталу на 0,008.

Таблиця 2.9 – Розрахунок показників для проведення факторного аналізу рентабельності власного капіталу

Показник	Значення			Визначення впливу значень 2018р. на зміну рентабельності власного капіталу в 2019 р.		Визначення впливу значень 2019р. на зміну рентабельності власного капіталу в 2020 р.	
	2018р.	2019р.	2020 р.	Абсолютна зміна	Вплив на зміну рентабельності власного капіталу	Абсолютна зміна	Вплив на зміну рентабельності власного капіталу
Рентабельність продажу	0,032	0,010	-0,059	-0,022	-0,100	-0,069	-0,351
Коефіцієнт фінансового левериджу	1,330	1,359	1,390	0,029	0,0010	0,031	-0,007
Коефіцієнт поточної заборгованості	0,206	0,233	0,261	0,026	0,006	0,029	-0,038
Коефіцієнт покриття	2,703	2,277	1,871	-0,427	-0,008	-0,406	0,062
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	6,104	7,115	5,534	1,011	0,007	-1,581	0,063
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,146	0,051	-0,220	-0,094	-0,094	-0,272	-0,272

На значення 2020 р. негативно вплинули зміна коефіцієнта рентабельності продажу, зміна коефіцієнта фінансового левериджу та коефіцієнта поточної заборгованості. Зазначені зміни спричинили зменшення рентабельності власного капіталу на 0,272 та отримання від'ємного значення. Отже, результати факторного аналізу підтвердили наше припущення щодо необхідності зниження витрат підприємства.

Таким чином, аналіз стану управління власним капіталом ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр. показав, що на підприємстві недостатньо ефективно здійснюється управління власним капіталом: підприємство є фінансово стійким, не залежить від зовнішніх джерел фінансування.

ПрАТ «Володарка» варто вжити заходів щодо зниження витрат та збільшення обсягів прибутку підприємства, повернення до прибуткової діяльності та підвищення ефективності управління власним капіталом.

Висновок до розділу 2

В цьому розділі здійснено аналіз стану управління капіталом ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр. Аналіз фінансового стану підприємств легкої промисловості показав, що підприємствам легкої промисловості варто вжити заходів щодо покращення свого стану, зокрема зменшувати собівартість продукції через зниження витрат на енергоресурси, використання сучасного обладнання, збільшувати обсяги інвестицій.

Аналіз діяльності ПрАТ «Володарка» показав, що підприємство виготовляє переважно чоловічий діловий одяг, тому споживачами продукції в основному є чоловіки, які потребують на класичне модельне вбрання. Згідно зі Статутом ПрАТ «Володарка» має право займатись виробництвом швейних виробів на замовлення юридичних осіб та за власними планами, оптовою та роздрібною торгівлею з різними підприємствами, організаціями, відкриттям власних магазинів тощо. ПрАТ «Володарка» має власні фірмові магазини як у м. Вінниці, так і в інших містах України. Серед країн, з якими співпрацює підприємство на зовнішньому ринку можна виділити Німеччину, Польщу, Чехію, Словаччину тощо.

Постійними споживачами продукції на внутрішньому ринку є магазини роздрібної торгівлі одягом. Підприємство має давні і добре налагоджені стосунки з великими магазинами у Вінницькій, Тернопільській, Львівській, Луганській, Черкаській, Хмельницькій та інших областях України.

Проведений аналіз фінансового стану ПрАТ «Володарка» показав, що на підприємстві відсутня імовірність банкрутства, підприємство є ліквідним, отримує прибуток. Разом з тим, спостерігається погіршення значень показників, які характеризують його фінансові результати, рентабельності та ділової активності. Підприємству варто підвищувати рівень ліквідності, переглянути політику управління доходами та заборгованістю.

Аналіз стану управління власним капіталом ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр. показав, що на підприємстві недостатньо ефективно здійснюється управління власним капіталом: підприємство є фінансово стійким, не залежить від зовнішніх джерел фінансування.

ПрАТ «Володарка» варто вжити заходів щодо зниження витрат та збільшення обсягів прибутку підприємства, повернення до прибуткової діяльності та підвищення ефективності управління власним капіталом.

З ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПРАТ «ВОЛОДАРКА»

3.1 Пропозиції щодо покращення управління прибутком

Для забезпечення високого рівня конкурентоспроможності продукції підприємства та збільшення частки на ринку ПрАТ «Володарка» варто вжити такі заходи:

- знизити ціни на продукцію;
- випустити на ринок новий вид продукції;
- реалізувати товари через більшу кількість торгових представників;
- представити привабливіший образ товару за допомогою СММ.

ПрАТ «Володарка» варто звернути увагу на внутрішній ринок збуту продукції через збільшення мережі збуту продукції та активної рекламної політики. Підприємству доцільно налагоджувати стійкі економічні відносини із постачальниками сировини.

Розширення обсягів реалізації передбачає використання широкого спектру інструментів маркетингу, кожен з яких тісно взаємопов'язаний з іншими: маркетингові дослідження, канали збуту, ціна, реклама, сервісне обслуговування. Інструменти маркетингу в цілому формують систему маркетингу підприємства, від ефективності якої багато в чому і залежить успішність його діяльності. Інструменти маркетингу спрямовані на забезпечення міцних зв'язків між клієнтом і підприємством, тому значною мірою визначають обсяги його діяльності.

Основні інструменти маркетингу групуються за функціями:

- продуктова політика;
- комунікаційна політика;
- цінова політика;
- збутова політика.

Вибір та застосування всіх маркетингових інструментів для досягнення поставленої мети реалізується через процедури маркетинг-міксу (комплексу маркетингу).

Обираючи певний сегмент, підприємство має ідентифікувати можливості проникнення на нього та отримання конкурентних переваг. Перед цим потрібно дослідити позиції всіх наявних на ринку конкурентів і визначити своє місце на ринку.

Для ефективного управління прибутком доцільно використовувати операційний аналіз, планування прибутку, аналіз його чутливості і аналіз якості прибутку. Саме комплексний аналіз допомагає врахувати всі фактори, які впливають на величину прибутку і при необхідності невілювати їх негативний вплив.

Для здійснення ефективного управління прибутком на підприємстві необхідно обрати певну модель, тобто стратегію, якою має керуватися менеджмент при обрані напрямку здійснення тих чи інших заходів при зміні обставин. Модель управління прибутком нерозривно пов'язана зі всіма складовими фінансового менеджменту на підприємстві і є методологічною основою прийняття управлінських рішень. При виборі моделі управління прибутком менеджер повинен враховувати ряд факторів, які пов'язані з особливостями господарювання підприємства, його фінансовими можливостями та загальною стратегією розвитку.

Модель управління прибутком суб'єкта господарювання є взаємопов'язаними функціонально організаційними блоками, які пов'язані із вирішенням конкретних завдань, а також сукупність фінансово-математичних методів, які формують методологічну основу узгодження окремих блоків моделі.

У свою чергу, метод управління прибутком підприємства можна визначити наступним чином: метод управління прибутком суб'єкта господарювання сукупність конкретних методик, технологій, способів та прийомів обґрунтування управлінських фінансових рішень формування затрат та доходів підприємства, а також форм їх виконання з метою забезпечення прийняттого рівня

рентабельності фінансово-господарської діяльності такого суб'єкта господарювання порівнюючи особливості моделі управління прибутком суб'єкта господарювання із іншими функціонально-організаційними блоками фінансового менеджменту (наприклад, моделі управління грошовими потоками, управління структурою капіталу можна визначити ряд особливостей, у тому числі:

- об'єктом управління в моделі являється не факторний, а результуючий показник - прибуток як результат взаємодії затрат суб'єкта господарювання та його доходів;

- модель управління прибутком цілісно інтегрує функціонально - організаційні блоки інших моделей (наприклад, бюджетування, управління дебіторською заборгованістю та інші);

- модель управління прибутком взаємоузгоджується із потребами управління фінансуванням суб'єкта господарювання за рахунок власного капіталу;

- управління прибутком суб'єкта господарювання ґрунтуються, переважно, на методах фінансового контролінгу (наприклад О/Р-аналіз, АВС-аналіз та інші) тощо.

Отже, для підвищення ефективності управління прибутком потрібно вивчати вплив зовнішніх і внутрішніх факторів, що дасть можливість виявити негативний вплив факторів.

Важливим є створення дієвого механізму стратегічного управління прибутком, основною метою якого є забезпечення умов для ефективного формування, розподілу і використання прибутку у поточному і перспективному періодах (рис. 3.1).

Для підвищення ефективності управління капіталом та прибутком ПрАТ «Володарка» доцільно запропонувати алгоритм, який характеризується такими особливостями:

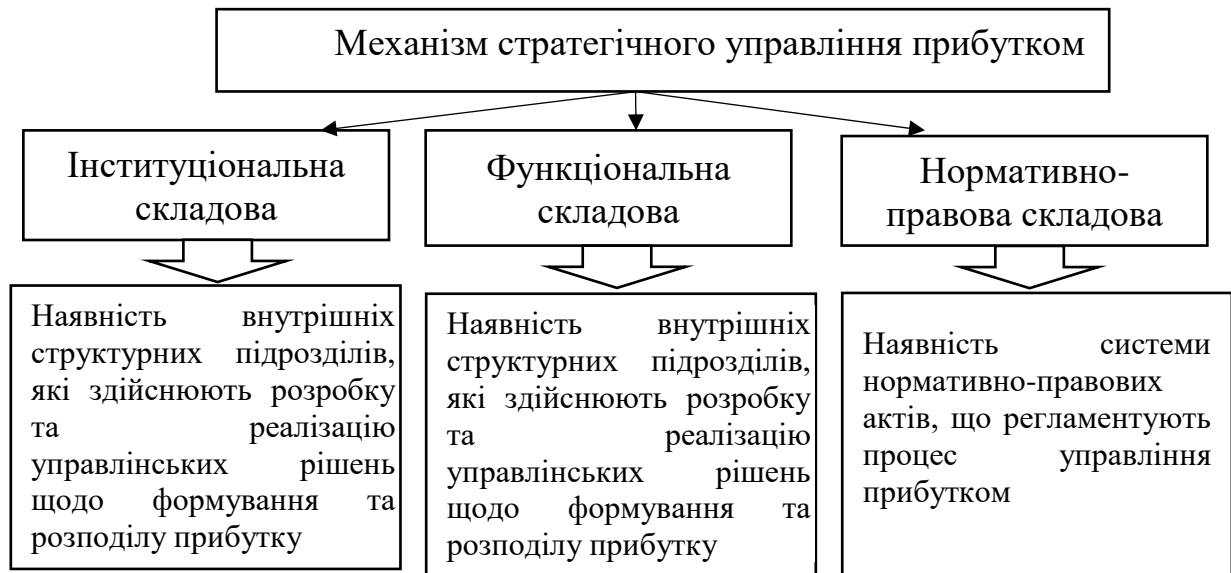

Рисунок 3.1 – Складові механізму стратегічного управління прибутком

1) дозволяє врахувати можливість зміни ціни реалізації продукції. Прийняті управлінські рішення можуть бути різноманітними і передбачати, наприклад, при низьких цінах реалізацію значних обсягів продукції, або, навпаки, при високих цінах продаж меншої кількості продукції тощо;

2) передбачає зміну під впливом деяких причин прямих змінних витрат підприємства. Вони можуть змінюватися, наприклад, коли змінюються ціни на використовувану сировину, матеріали, що комплектують, на паливо і енергію, на устаткування і витрати на заробітну плату основних виробничих робочих і тому подібне, коли змінюється під впливом науково-технічного прогресу витрата всіх видів ресурсів на одиницю продукції, що випускається;

3) враховує можливість зміни умовно-постійних витрат, які можуть бути направлені на вдосконалення системи управління підприємством і окремими його підрозділами, на зміну організаційної і виробничої структури тощо;

4) передбачає можливість модернізації виробництва, його розвиток, розширення і вдосконалення. Все це може бути реалізовано за допомогою реконструкції підприємства і його технічного переозброєння, переоснащення, що веде до зміни виробничої потужності підприємства;

5) забезпечує структурні зрушення в асортименті продукції;

б) оцінює зміни виробничої програми з позицій наявних у виробництві обмежень, зокрема, допустимої ефективності капітальних вкладень, а також попиту продукції на ринку, допустимого рівня господарського ризику граничному значенню рівня відносної беззбиткової і тому подібне;

7) враховує існуючу дискретність виробництва, багатомоделювальний, багатоасортиментний його характер.

В процесі формування та впровадження стратегічного підходу до управління прибутком підприємства важливо використовувати методи та моделі (рис. 3.2).

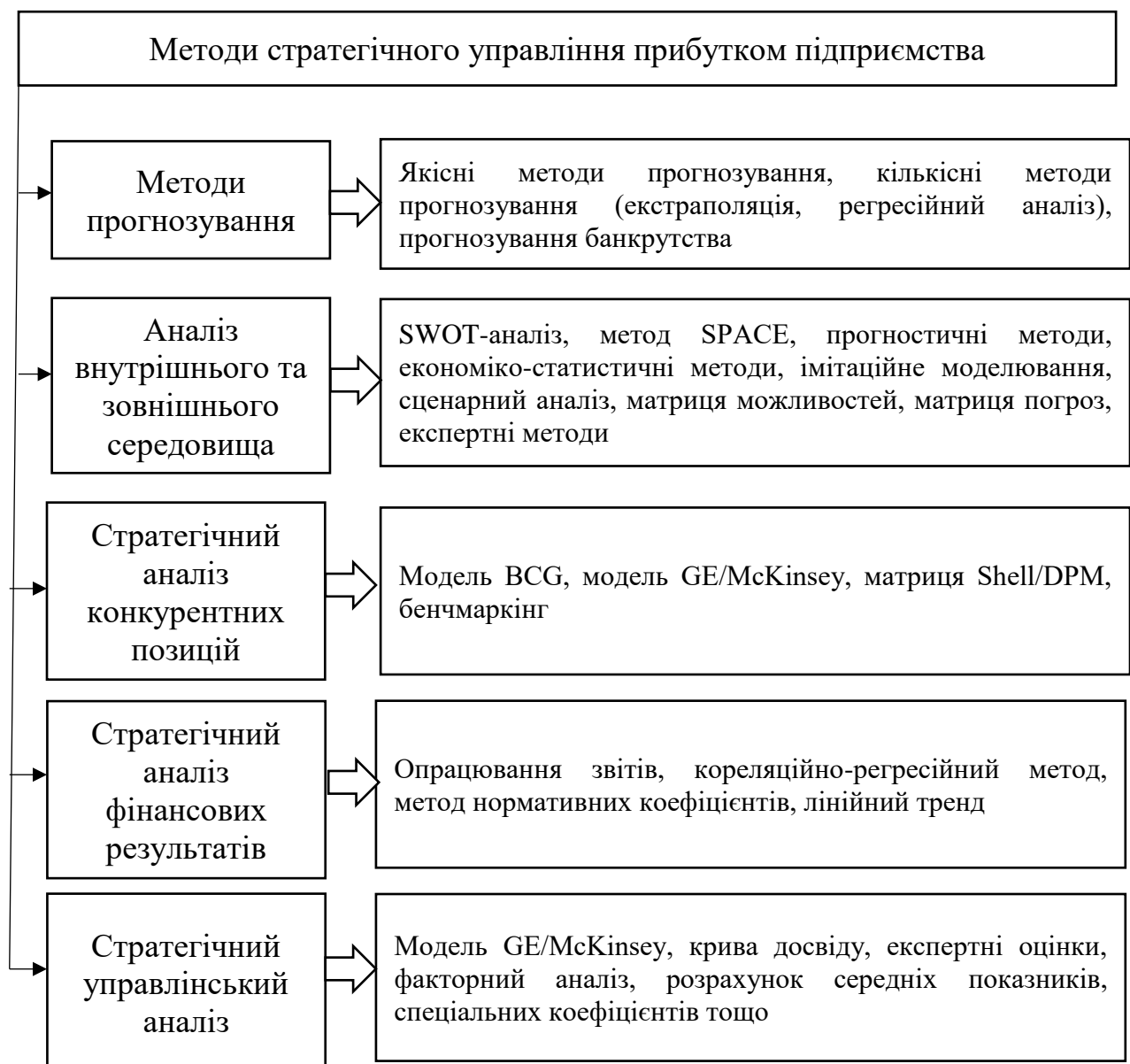

Рисунок 3.2 – Методи, які використовуються процесі стратегічного управління прибутком підприємства

До переваг застосування методів управління прибутком можна віднести [47]:

- своєчасність інформування управлінського персоналу про ймовірні ризики з метою коригування підходу до управління;
- розроблення та впровадження превентивних заходів профілактики, нейтралізації та зменшення впливу ризиків;
- спрямованість на досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства, зростання його конкурентоспроможності.

В таблиці 3.1 наведено матрицю SWOT-аналізу ПрАТ «Володарка».

За результатами аналізу можна зробити висновок, що для досліджуваного підприємства доцільно запропонувати конкретні стратегії з позиціонування сильних сторін і можливостей за умови врахування й обмеження впливу слабких сторін і загроз, що забезпечить підприємству конкретні переваги.

У конкурентному середовищі неможливо обійтися без наукових методів аналізу стратегічної позиції і перспектив розвитку, оскільки зростання від малого підприємства до стабільного великого підприємства може відбуватися лише за умови мобілізації усіх ресурсів і формування конкурентних переваг. Зокрема конкурентними перевагами ПрАТ «Володарка» є: досвід роботи на ринку, кваліфікація співробітників, репутація у покупців, висока якість продукції.

Аналіз продемонстрував, що товарна диференціація ПрАТ «Володарка» порівняно із конкурентами полягає в тому, що підприємство співпрацює безпосередньо із іноземними споживачами продукції, крім того підприємство працює на давальницькій основі.

Зауважимо також, що підприємству варто використовувати стратегію диференційованого маркетингу. Цю стратегію застосовують тоді, коли підприємство освоює кілька сегментів і розробляє для кожного з них окрему товарну пропозицію.

Отже, вдосконалення використання інструментів маркетингу дозволяє істотно підвищити ефективність діяльності підприємства.

Таблиця 3.1 – Матриця SWOT- аналізу ПрАТ «Володарка»

Складові SWOT-аналізу	Можливості	Загрози
	1. Збільшення асортименту послуг, які надає підприємство 2. Послаблення позицій підприємств-конкурентів. 3. Приріст кількості споживачів. 4. Політична стабільність. 5. Зростання швидкості руху до Європейської інтеграції.	1. Сповільнення росту ринку. 2. Зменшення грошових доходів населення. 3. Посилення ринкових позицій конкурентів. 4. Зменшення кількості споживачів. 5. Не стабільність політичної ситуації.
Сильні сторони:	SO-стратегії	ST-стратегії
1. Досвід роботи на ринку. 2. Кваліфікація співробітників. 3. Репутація у покупців. 4. Висока якість продукції.	1. Розширення асортименту послуг, що надаються 2. Розширення торговельної мережі завдяки ефективній збутовій політиці.	1. Підтримка репутації на ринку. 2. Вчасне реагування на потреби покупців 3. Збільшення попиту завдяки покращенню послуг, що надаються
Слабкі сторони:	WO-стратегії	WT-стратегії
1. Брак фінансових ресурсів. 2. Обмежена виробнича потужність.	1. Вихід на нові сегменти ринку 2. Поліпшення стратегії підприємства з використанням маркетингових досліджень	1. Постійне покращення кваліфікації працівників 2. Задоволення потреб споживачів для усунення конкурентних вад. 3. Запровадження інновацій. 4. Гнучкість реагування на несприятливі зовнішні чинники.

Показниками, які відображають ефективність використання

маркетингових інструментів підприємством, є:

- обсяги реалізації продукції,
- дохід у розрахунку на 1 грн витрат на маркетинг,
- чистий прибуток у розрахунку на 1 грн витрат на інструменти маркетингу,
- ріст рівня обізнаності потенційних споживачів про підприємство та його продукцію (послуги),
- кількість позитивних відгуків про якість продукції,
- ефективність цінової політики.

Хоча успішність функціонування підприємств та їх конкурентоспроможність в умовах ринку багато в чому визначаються грамотним управлінням ресурсами, що знаходяться у розпорядженні підприємства, комплексна система управління витратами на українських підприємствах не сформована.

Залишається недооціненою роль вторинних (попутно видобутих) ресурсів як фактору економії сировини та матеріалів і підвищення конкурентоспроможності підприємства в цілому. Таким чином, складність і багатоаспектність проблеми, відсутність комплексного системного пророблення питань ресурсозбереження як фактору конкурентоспроможності підприємства, визначили актуальність проведення даного дослідження.

Для досягнення конкурентних переваг промислових підприємств пропонується впровадження нових ресурсозберігаючих програм шляхом використання інноваційних технологій.

Конкурентні переваги можна розглядати також з погляду їхнього впливу на ринок: так, перевага в рівні витрат на виробництво виразиться в зниженні ціни на товар, тобто в ціновій боротьбі, перевага в якості - відповідні кошти конкурентної боротьби і т. д. Однак для цілей дослідження ці аспекти вивчення конкурентних переваг не настільки важливі в порівнянні з аналізом факторів, що створюють переваги, і особливо тієї частини, що залежить від виду діяльності підприємства. Тому для ПрАТ «Володарка» запропоновано аспекти підвищення

конкурентоспроможності за допомогою одержання нового виду товару, тобто застосування елементів диверсифікації виробництва.

Для ефективного комплексного управління прибутком керівництву будь-якого підприємства необхідно звертати увагу на такі фактори, які прямо або опосередковано впливають на розмір фінансового результату та ефективність його використання.

Запропоновано модель управління прибутком, яка включає дев'ять етапів (рис. 3.3):

- формування інформаційної бази,
- ретроспективний аналіз формування, розподілу та використання прибутку,
- прогнозування зміни основних внутрішніх та зовнішніх чинників впливу,
- розроблення політики управління прибутком,
- визначення цільової суми прибутку на наступний період,
- розроблення та обґрунтування системи управлінських рішень,
- встановлення основних пропорцій розподілу прибутку залежно від стратегічних пріоритетів його розвитку,
- забезпечення контролю за виконанням управлінських рішень,
- моніторинг та коригування окремих управлінських рішень за необхідності.

Якщо розглядати інформацію як засіб досягнення поставленої мети, то її можна диференціювати на три групи, кожна з яких має свої джерела формування, а всі вони разом складають єдине ціле, таке, що є початковою інформацією, необхідною і достатньою для вирішення планових завдань.

Перша група — це постійна інформація, яка не змінюється внаслідок того, що вона відображає минулий, базисний період, що вже відбувся, про який відомо практично все, що необхідно знати для управління виробництвом і планування діяльності.

Рисунок 3.3 – Модель алгоритму управління прибутком ПрАТ «Володарка»

До постійної інформації планово-управлінського напрямку можна віднести наступні показники базисного періоду:

- 1) загальна кількість номенклатурно-асортиментних позицій продукції, що випускається;
- 2) загальні річні поточні витрати підприємства на виробництво і реалізацію випущеної продукції;
- 3) кількість виробленої і реалізованої продукції за кожною

номенклатурно-асортиментною позицією в натуральному виразі;

4) середньозважена ціна реалізації одиниці продукції кожної номенклатурно-асортиментної позиції;

5) прямі змінні (пропорційні) витрати на виробництво одиниці продукції кожної номенклатурно-асортиментної позиції.

Друга група — це змінна інформація, яка відноситься до аналізованого періоду і може багато разів змінюватися в процесі пошуку кращого варіанту планово-управлінського рішення. До змінної інформації аналізованого періоду відносяться:

1) зміна умовно-постійних витрат підприємства;

2) вся інформація базисного періоду;

3) зміни прямих змінних витрат на виробництво одиниці продукції кожної номенклатурно-асортиментної позиції;

4) зміни умовно-постійних витрат при виробництві одиниці продукції кожної позиції;

5) капітальні вкладення у вдосконалення виробництва продукції по кожній продукції.

Третя група — це похідна інформація, отримана в результаті відповідної обробки інформації першої і другої груп. При цьому інформація даної групи надзвичайно важлива, бо саме вона використовується для пошуку ефективного планово-управлінського рішення. Розрахована за відповідними формулами похідна інформація використовується для визначення прибутку підприємства, подальшого аналізу вибраного варіанту і перегляду технічних і організаційних рішень стосовно окремих видів продукції, що виготовляється.

Реалізувавши всі вказані поетапні операції в строгій відповідності з вище викладеною методикою, остаточно зупиняються на конкретному плані виробництва продукції. При цьому на завершальному етапі потрібно розрахувати всі найважливіші показники діяльності підприємства, включаючи, зрозуміло, показники виручки, прибутку, величини змінних витрат, рентабельності виробництва, ефективності виробництва і ряду інших.

3.2 Напрямки покращення стану управління власним капіталом ПрАТ «Володарка»

Підвищити розмір власного капіталу можна в перш чергу за рахунок запропонованої моделі стратегічного управління прибутком, реалізація якої дозволить підвищити величину отримуваного прибутку, що сприятиме збільшенню власного капіталу в частині нерозподіленого прибутку.

Важливим чинником підвищення ефективності управління капіталом та підвищення рівня прибутку, збільшення обсягів виробництва продукції, підвищення конкурентних переваг на ринку є забезпеченість основними засобами в необхідному обсязі та їх ефективніше використання.

Одним з найкращих методів є впровадження досягнень сучасного науково-технічного прогресу зокрема таких, що є безвідходними, маловідхідними, ресурсозберігаючих технологій і техніки для їх здійснення. Це збільшує вихід продукції з того ж об'єму переробленої сировини та фондівіддачу. Це може бути впровадження нових систем автоматизованого управління основними виробничими засобами.

З метою ефективного управління власним капіталом визначимо фактори ефективності фінансового забезпечення діяльності ПрАТ «Володарка» за допомогою теорії гібридних нейронних мереж.

Процес прийняття рішень за допомогою теорії нейронних мереж ґрунтується на системі нечіткого логічного висновку – апроксимації залежності $Ff=f(x_1, x_2, y_1, z_1 \dots z_n)$ за допомогою нечітких правил та нечітких логічних операцій доповнення, об'єднання, перетину та імплікації [48]. Як результат моделювання обрано показник ефективності фінансового забезпечення господарської діяльності, що дозволить здійснювати оцінку і ранжування альтернативних стратегій розвитку.

Розподіл факторів впливу на процес оцінки значень показника ефективності фінансового забезпечення господарської діяльності наведено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Фактори впливу, описані лінгвістичними змінними

Пара-метр	Позначення та назва змінної	Універсальна множина, балів	Лінгвістичні терми для оцінювання
Джерела фінансових ресурсів (X)	x_1 – ЛЗ «Власні кошти»	$U(x_1) = [1...3]$ (балів)	Нестача (н), достатній обсяг (д), надлишок (нд)
	x_2 – ЛЗ «Кошти інвестора»	$U(x_2) = [1...3]$ (балів)	Відсутність (в), нестача (н), достатній обсяг (д)
	x_3 – ЛЗ «Кредитні кошти»	$U(x_3) = [1...3]$ (балів)	Відсутність(в), нестача (н), достатній обсяг (д)
Зовнішні чинники, які впливають на формування фінансових ресурсів (Y)	y_1 – ЛЗ «Вартість залучення фінансових ресурсів»	$U(y_1) = [1...3]$ (балів)	Низька (н), середня (с), висока (в)
	y_2 – ЛЗ «Термін надання ресурсів»	$U(y_2) = [1...10]$ (роки)	До року (н), 1-5 років (с), 5-10 років (в)
	y_3 – ЛЗ «Санкції за несвоєчасність повернення коштів»	$U(y_3) = [1...3]$ (бали)	Відсутні (в), у вигляді відсотку (вд), фіксована сума (фс)
	y_4 – ЛЗ «Рівень конкуренції в галузі»	$U(y_4) = [1...3]$ (бали)	Відносно низький (в), середній (с), високий (вс)
Внутрішні чинники, які впливають на фінансове забезпечення (Z)	z_1 – ЛЗ «Життєвий цикл підприємства»	$U(z_1) = [1...5]$ (бали)	Зародження (з), становлення (с), зростання (зр), зрілість (зрл), припинення діяльності (п)
	z_2 – ЛЗ «Мотивація персоналу»	$U(z_2) = [1...3]$ (бали)	Низька (н), середня (с), висока (в)
	z_3 – ЛЗ «Рівень фінансової стійкості підприємства»	$U(z_3) = [1...4]$ (бали)	Кризовий (к), передкризовий (пк), нормальний (н), абсолютний (а)
	z_4 – ЛЗ «Рівень ліквідності і платоспроможності підприємства»	$U(z_4) = [1...3]$ (бали)	Потенційний банкрут (б), неліквідне (н), ліквідне (л)

Лінгвістичну змінну, що відповідає показнику ефективності фінансового забезпечення діяльності Ff можна представити у вигляді функції від складових:

$$Ff = f(X, Y, Z), \quad (3.1)$$

де Ff – показник ефективності фінансового забезпечення діяльності промислового підприємства;

X – лінгвістична змінна, що описує вплив джерела фінансування;

Y – лінгвістична змінна, що описує вплив зовнішніх чинників, які впливають на формування ресурсів;

Z – лінгвістична змінна, що описує вплив внутрішніх чинників, які впливають на формування ресурсів.

Лінгвістичну змінну, що описує вплив джерел фінансових ресурсів, можна розгорнути у залежність:

$$X=f(x_1, x_2, x_3, x_4), \quad (3.2)$$

де x_1 – лінгвістична змінна «власні кошти»;

x_2 – лінгвістична змінна «кошти інвестора»;

x_3 – лінгвістична змінна «кредитні кошти».

Лінгвістичну змінну, яка характеризує вплив на процес фінансового забезпечення господарської діяльності зовнішніх чинників, можна представити таким чином:

$$Y=f(y_1, y_2, y_3, y_4), \quad (3.3)$$

де y_1 – лінгвістична змінна «вартість залучення фінансових ресурсів»;

y_2 – лінгвістична змінна «термін надання ресурсів»;

y_3 – лінгвістична змінна «санкції за несвоєчасність повернення коштів»;

y_4 – лінгвістична змінна «рівень конкуренції в галузі».

Лінгвістичну змінну, що описує вплив внутрішніх чинників на процес фінансового забезпечення господарської діяльності, можна представити таким чином:

$$Z=f(z_1, z_2, z_3, z_4, z_5, z_6, z_7), \quad (3.4)$$

де z_1 – лінгвістична змінна «життєвий цикл підприємства»;

z_2 – лінгвістична змінна «мотивація персоналу»;

z_3 – лінгвістична змінна «рівень фінансової стійкості підприємства»;

z_4 – лінгвістична змінна «рівень ліквідності та платоспроможності підприємства».

Розглянемо більш детально запропоновані фактори впливу. До першої групи факторів X відносяться власні кошти, кошти інвестора, кредитні кошти.

Фактор x_1 характеризує наявність власних коштів у підприємства на впровадження стратегій розвитку. Лінгвістична змінна, яка описує власні кошти, оцінюється на універсальній множині $[1...3]$ бали та лінгвістично оцінюється такими термами, як «нестача», «достатній обсяг», «надлишок». Аналогічно оцінюються лінгвістично і на універсальній множині й інші фактори групи X .

Фактор x_2 характеризує наявність у підприємства можливості отримати кошти інвестора для господарської діяльності.

Фактори x_3 та x_4 характеризують наявність можливості у підприємства скористатись кредитними коштами і коштами міжнародних організацій. Для реалізації стратегії на підприємстві повинно бути хоча б одне джерело фінансування, або декілька в різних співвідношеннях вартості коштів та доступного обсягу.

Окрім наявності джерел фінансування надзвичайно важливим є врахування особливостей надання коштів підприємству, які особливості описує друга група факторів Y , зокрема вартість залучення фінансових ресурсів, термін надання ресурсів, санкції за несвоєчасність повернення коштів, рівень конкуренції в галузі.

Фактор y_1 важко в цілому оцінити кількісно, оскільки існують різні способи залучення коштів, тому запропоновано лінгвістичну змінну y_1 оцінити термами «низька», «середня», «висока» на універсальній множині $[1...3]$ бали.

Фактор y_2 описує періоди можливого надання залучених фінансових ресурсів на універсальній множині $[1...10]$ років та лінгвістично оцінюється термами «до року», «1-5 років», «5-10 років».

Не менш важливим є санкції за несвоєчасність повернення коштів, які

можуть бути відсутніми, накладатись у вигляді фіксованої суми або відсотків. Універсальна множина даної лінгвістичної змінної [1...3] бали.

Рівень конкуренції між підприємствами також відноситься до зовнішніх чинників, що впливають на формування фінансових ресурсів. Конкуруюче підприємство буде більше зацікавлене у впровадженні стратегій розвитку, ніж підприємство монополіст. Кожне підприємство випускає свій унікальний набір продукції, тому рівень конкуренції залежить від потужності та кількості підприємств, що випускають подібну продукцію.

Значний вплив на процес прийняття рішень мають і внутрішні особливості підприємства, які у вигляді факторів впливу нами згруповано в категорію Z: життєвий цикл підприємства, мотивація персоналу, рівень фінансової стійкості підприємства, рівень ліквідності та платоспроможності підприємства.

Життєвий цикл підприємства оцінюється на універсальній множині [1...5] термами «зародження», «становлення», «зростання», «зрілість», «припинення діяльності».

Одним із найважливіших внутрішніх факторів є мотивація персоналу. Цей фактор оцінюється термами «низька», «середня», «висока» на універсальній множині [1...3] бали.

Фінансовий стан підприємства суттєво впливає на вибір стратегії розвитку, наприклад, підприємства у кризовому стані, потенційні банкрути не завжди спроможні обирати високовартісні напрями інвестування і навпаки. Фактори z_3 та z_4 відповідно оцінюються термами «кризовий», «передкризовий», «нормальний», «абсолютний»; «потенційний банкрут», «неліквідне», «ліквідне» на універсальних множинах [1...4] бали та [1...3] бали.

Отже, в роботі запропоновані ієрархічні зв'язки факторів впливу на систему управління фінансовим забезпеченням діяльності, що на відміну від існуючих підходів, дозволяє більш повно врахувати фактори, які визначають ефективність управління власним капіталом і сформулювати математичну модель інтелектуальної підтримки прийняття рішень з управління фінансовим забезпеченням діяльності.

Висновок до розділу 3

В цьому розділі сформовано пропозиції та рекомендації щодо покращення управління капіталом підприємства через оновлення та модернізації стану основних засобів, проведення СВОТ-аналізу, впровадження стратегії диференційованого маркетингу, впровадження нових ресурсозберігаючих програм шляхом використання інноваційних технологій.

В роботі запропоновані ієрархічні зв'язки факторів впливу на систему управління фінансовим забезпеченням діяльності, що на відміну від існуючих підходів, дозволяє більш повно врахувати фактори, які визначають ефективність управління власним капіталом і сформувати математичну модель інтелектуальної підтримки прийняття рішень з управління стратегією розвитку.

Матеріали цього розділу опубліковано в праці [42], зазначеній в переліку посилань.

ВИСНОВКИ

В магістерській кваліфікаційній роботі сформовано пропозиції та рекомендації щодо покращення фінансового стану підприємств легкої промисловості на основі аналізу управління власним капіталом.

1. Капітал підприємства класифікують за різними ознаками, при цьому досить важливим є поділ капіталу за джерела фінансування на власний та залучений. Розглянуто сутність власного капіталу та його складові. Під власним капіталом розуміють сукупність власних фінансових ресурсів підприємства, що використовуються для одержання прибутку.

2. Досліджено складові процесу управління власним капіталом підприємства. Управління власним капіталом суттєво відрізняється в різних організаційно-правових формах підприємств. Особливості управління власним капіталом спричинені особливостями формування ресурсів, ступенем відповідальності за наслідкам фінансово-господарської діяльності, порядком розподілу прибутку та організації взаємовідносин із бюджетом. Метою управління власним капіталом є задоволення потреби у фінансових коштах за різними напрямками діяльності підприємства й оптимізація його структури з позицій забезпечення умов ефективного використання для збільшення вартості підприємства. Систематизовано систему управління власним капіталом підприємства легкої промисловості.

3. Проаналізовано існуючі підходи до аналізу стану управління капіталом. Виявлено, що аналіз стану управління власним капіталом включає в себе загальний аналіз власного капіталу, аналіз фінансової стійкості підприємства, аналіз руху власного капіталу, аналіз ефективності його використання, факторний аналіз, оптимізацію структури капіталу.

4. Аналіз фінансового стану підприємств легкої промисловості показав, що підприємствам легкої промисловості варто вжити заходів щодо покращення свого стану, зокрема зменшувати собівартість продукції через зниження витрат на енергоресурси, використання сучасного обладнання, збільшувати обсяги

інвестицій.

5. Аналіз діяльності ПрАТ «Володарка» показав, що підприємство виготовляє переважно чоловічий діловий одяг, тому споживачами продукції в основному є чоловіки, які потребують на класичне модельне вбрання. Згідно зі Статутом ПрАТ «Володарка» має право займатись виробництвом швейних виробів на замовлення юридичних осіб та за власними планами, оптовою та роздрібною торгівлею з різними підприємствами, організаціями, відкриттям власних магазинів тощо. ПрАТ «Володарка» має власні фірмові магазини як у м. Вінниці, так і в інших містах України. Серед країн, з якими співпрацює підприємство на зовнішньому ринку можна виділити Німеччину, Польщу, Чехію, Словаччину тощо.

6. Постійними споживачами продукції на внутрішньому ринку є магазини роздрібної торгівлі одягом. Підприємство має давні і добре налагоджені стосунки з великими магазинами у Вінницькій, Тернопільській, Львівській, Луганській, Черкаській, Хмельницькій та інших областях України.

7. Проведений аналіз фінансового стану ПрАТ «Володарка» показав, що на підприємстві відсутня відсутня імовірність банкрутства, підприємство є ліквідним, отримує прибуток. Разом з тим, спостерігається погіршення значень показників, які характеризують його фінансові результати, рентабельності та ділової активності. Підприємству варто підвищувати рівень ліквідності, переглянути політику управління доходами та заборгованістю.

8. Аналіз стану управління власним капіталом ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр. показав, що на підприємстві недостатньо ефективно здійснюється управління власним капіталом: підприємство є фінансово стійким, не залежить від зовнішніх джерел фінансування.

9. ПрАТ «Володарка» варто вжити заходів щодо зниження витрат та збільшення обсягів прибутку підприємства, повернення до прибуткової діяльності та підвищення ефективності управління власним капіталом.

10. Сформовано пропозиції та рекомендації щодо покращення управління капіталом підприємства через оновлення та модернізації стану

основних засобів, проведення СВОТ-аналізу, впровадження стратегії диференційованого маркетингу, впровадження нових ресурсозберігаючих програм шляхом використання інноваційних технологій.

11. В роботі запропоновані ієрархічні зв'язки факторів впливу на систему управління фінансовим забезпеченням діяльності, що на відміну від існуючих підходів, дозволяє більш повно врахувати фактори, які визначають ефективність управління власним капіталом і сформулювати математичну модель інтелектуальної підтримки прийняття рішень з управління стратегією розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стельмашук Ю. А. Сутнісний аналіз капіталу в контексті управління ефективністю його використання та відтворення. Інноваційна економіка. 2010. №2. С. 79-83.
2. Fisher I. The Nature of Capital and Income. L., 1977. 278 p. URL: <http://cowles.econ.yale.edu/P/cd/d09b/d0992.pdf>.
3. Югас, Е. Ф., Олексик О. І. Економічна сутність та види капіталу підприємств. Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Економіка. 2014. Вип. 2 (43). С. 63–67.
4. Бланк И.А. Управление формированием капитала. К.: «Ника-Центр», 2008. 656 с.
5. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту: навч. Посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2008. 560 с.
6. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент: підручник. К.: КНЕУ, 2008. 536 с.
7. Пономарьов Д. Е. Капітал підприємства: сутність та аналіз формування і використання. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 5. С. 53-58.
8. Подольська В. О., Яріш О. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 202 с.
9. Макконелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика: В 2 т., пер. с англ., 13-е изд.: Учеб. Т. 1. Москва, 2001. 974 с.
10. Кучменко В. О. Економічна сутність поняття капіталу підприємства та його структури. Економічний вісник університету. 2017. Вип. 33(1). С. 232-237.
11. Маркова Т. Д., Володіна О. П., Митрофанов О. С., Чеглатонєва А.С. Власний капітал: підходи до його визначення, класифікації та його структура. Економіка харчової промисловості. 2019. Т. 11. Вип. 2. С. 31-37.
12. Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Стемблевська О. Г. Особливості управління капіталом підприємств кондитерської галузі України. Інфраструктура ринку. 2017. Вип. 7. С. 127-133. URL: <http://www.market->

infr.od.ua/journals/2017/7_2017_ukr/23.pdf.

13. Цал-Цалко Ю. С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз. Навч. пос. 2-ге вид. перероб та доп. Житомир, ЖТІ, 2001. 300 с.

14. Щербань О. Д., Невдачина О. І. Теоретичні аспекти визначення сутності та структури капіталу підприємства. Приазовський економічний вісник. 2019. Вип. 3 (14). С. 284-289.

15. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця: ВНТУ, 2017. 143 с.

16. Концева В. В. Фінансові аспекти управління структурою капіталу в сучасних умовах. Вісник Чернігівського державного технічного університету. 2014. № 2 (74). С. 69–74.

17. Бланк И. А. Финансовый менеджмент: учеб. Курс. К. : Ника-Центр, Эльга, 2001. 528 с.

18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": затв. Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

19. Рудика В. І., Сукрушева Г. О., Гонтар Т. Ю. Теоретична сутність категорії «власний капітал підприємства». Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 17. С. 436-439.

20. Кадацька А. М. Власний капітал сільськогосподарських підприємств, його значення та структура. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 8. С. 1122-1125.

21. Лахтіонова Л. А. Загальна оцінка власного капіталу за даними проміжної фінансової звітності. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. Том 31. №3. С. 133-139.

22. Погріщук Г. Б., Волощук Р. Є. Власний капітал підприємства: сутність і особливості формування в Україні. *Економіка та держава*. 2020. № 7. С. 16–23. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.7.16](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.7.16).

23. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : [підручник]. 8-е вид., доп. і перероб. Житомир : Рута, 2009. 912 с.

24. Бланк И. А. Управление использованием капитала. К. : Ника-Центр, 2000. 656 с.
25. Піхняк Т. А. Гармонізація обліку власного капіталу в контексті переходу до міжнародних стандартів. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 6. Том 1. С. 136-141.
26. Фальченко О. О., Побережна Н. М., Юр'єва І. А. Особливості формування власного капіталу на підприємствах. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Вип. 2019. Вип. 2 (19).
27. Міщук Є. В., Міщенко В. В. Особливості системи управління власним капіталом підприємства та шляхи її вдосконалення. Агросвіт. 2015. №24. С. 46-49.
28. Дрига С. Г., Міщенко І. Д. Управління власним капіталом торговельних підприємств у кризових умовах господарювання. Проблеми економіки. 2017. №3. С. 164-169.
29. Лоханова Н. О. Інформаційне забезпечення системи управління економічною стійкістю підприємств. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Серія: Економічні науки. 2005. Вип. 7, ч. 2. С. 163–170.
30. Рубаха М. В., Овчар О. А. Теоретичні аспекти політики управління власним капіталом підприємства. Вісник ОНУ ім. І. І. Мечнікова. 2015. Т. 20. Вип. 3. С. 142-145.
31. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: Навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2009, 328 с.
32. Беренда Н. І., Редзюк Т. Ю., Ворона К. В. Управління структурою капіталу підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. Вип. 19. Ч. 1. С. 14-18.
33. Семенов А. Г., Ярошевська О. В. Оптимізація структури капіталу підприємства за критерієм максимізації його рентабельності. Економіка та підприємництво. 2014. № 5 (80). С. 117-128.
34. Супрун В. В. Капітал як економічна категорія. XLIX Науково-технічна

конференція факультету менеджменту та інформаційної безпеки (2020). URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2020/paper/view/8815/7327>.

35. Єпіфанова І. Ю., Супрун В. В. Особливості управління капіталом підприємств легкої промисловості. Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки». 2020. № 5. С. 74-78.

36. Єпіфанова І. Ю., Супрун В. В. Методичні підходи до оцінювання стану управління капіталом. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції 12 березня 2021 року : збірник наукових праць [Електронний ресурс]. Вінниця: ВНТУ, 2021. 932 с. <https://conferences.vntu.edu.ua/public/files/fiip/zbirn2021.pdf>

37. Іщук С. О., Созанський Л. Й. Проблеми та особливості розвитку легкої промисловості в Україні: статистичний порівняльний аналіз із країнами Євросоюзу. Статистика України. 2020. №1. С. 42-50.

38. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

39. Офіційний сайт ПрАТ «Володарка». URL: <http://volodarka.com>

40. Інформація про підприємство. URL: <http://05502381.pat.ua/>

41. Хринюк О. С., Бова В. А. Моделі розрахунку ймовірності банкрутства як метод оцінки фінансового потенціалу підприємства. Ефективна економіка. 2018. №2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/46.pdf

42. Єпіфанова І. Ю., Ткачук Л. М., Супрун В. В., Мотрук Д. А. Ієрархічна класифікація факторів впливу на систему управління персоналом промислового підприємства. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції студентів аспірантів та молодих науковців «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи (МН-2020)» URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2022>.

43. Савельєва Т. М. Напрямки удосконалення управління капіталом підприємства. Економіка будівництва і міського господарства. 2014. Т. 10. № 3. С. 191–196.

44. Лубкей Н. П. Теоретичні засади управління капіталом підприємства. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2019. Вип. 1. №1. С. 38-45.

45. Бровко Л. І., Капуш О. В. Етапи управління капіталом підприємства в умовах нестабільності. Молодий вчений. 2015. №12. Ч. 1. С. 127-130.

46. Ламанов С. В. Система завдань управління капіталом підприємства. Управління розвитком. 2011. № 1(98). С. 155–158.

47. Одіжний В.О. Стратегічний підхід до управління прибутком підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 20. С. 874-878.

48. Єпіфанова І. Ю. Управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: теоретико-методологічні аспекти фінансового забезпечення : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2019. 384 с.

Додаток А

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри ФІМ

д.е.н., проф. В. В. Зянько

_____ (підпис)

«06» жовтня 2021 р.

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ

на виконання магістерської кваліфікаційної роботи

**на тему: УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ
ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ПРИВАТНОГО
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА («ВОЛОДАРКА»))**

08-43.МКР.009.00.003 ТЗ

Науковий керівник: к.е.н., доц. каф. ФІМ

наук. ступінь, вчене звання (посада)

Ткачук Л. М.

_____ (підпис)

(прізвище, ініціали)

Студент групи МФКД-206

назва групи

_____ Супрун В. В.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Вінниця 2021 р.

1. Підстава для виконання магістерської кваліфікаційної роботи (МКР)

наказ №277 по ВНТУ від «24» вересня 2021 р. про затвердження теми МКР.

2. Мета і призначення магістерської кваліфікаційної роботи

актуальність і обґрунтування необхідності виконання МКР: Рівень ефективності господарської діяльності підприємства в основному визначається цілеспрямованим формуванням його капіталу, зокрема власного. Діяльність усіх підприємств залежить від наявності та доступності капіталу в бажаних обсягах. За відсутності капіталу взагалі не є можливим існування підприємств та досягнення стратегічних питань.

Метою управління власним капіталом є задоволення потреби у фінансових коштах за різними напрямками діяльності підприємства й оптимізація його структури з позицій забезпечення умов ефективного використання для збільшення вартості підприємства.

Саме тому питання управління власним капіталом є досить актуальним.

мета: формування пропозицій та рекомендацій щодо покращення фінансового стану підприємств легкої промисловості на основі аналізу управління власним капіталом.

завдання:

- визначити економічну сутність власного капіталу;
- узагальнити особливості управління власним капіталом підприємств;
- систематизувати методичні підходи до оцінювання стану управління власним капіталом підприємств;
- проаналізувати стан та перспективи розвитку легкої промисловості;
- надати загальну характеристику об'єкту дослідження;
- розглянути фінансово-економічний стан об'єкта дослідження за 2018-2020рр.;
- дослідити стан управління власним капіталом на ПрАТ «Володарка»;
- розробити пропозиції та рекомендації щодо покращення системи управління власним капіталом аналізованого підприємства.

3. Завдання для виконання економічної розрахункової частини МКР

Розрахувати показники фінансово-економічної діяльності ПрАТ «Вінницький дослідний завод»: коефіцієнт покриття, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт концентрації залученого капіталу, коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт маневреності власного капіталу,

коефіцієнт рентабельності активів, коефіцієнт рентабельності власного капіталу, коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт оборотності власного капіталу, забезпеченість запасів власним оборотним капіталом, коефіцієнт оборотності активів.

4. Вихідні дані для написання магістерської кваліфікаційної роботи

Кучменко В. О. Економічна сутність поняття капіталу підприємства та його структури. Економічний вісник університету. 2017. Вип. 33(1). С. 232-237.

Маркова Т. Д., Володіна О. П., Митрофанов О. С., Чеглатонєва А.С. Власний капітал: підходи до його визначення, класифікації та його структура. Економіка харчової промисловості. 2019. Т. 11. Вип. 2. С. 31-37.

Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Стемблевська О. Г. Особливості управління капіталом підприємств кондитерської галузі України. Інфраструктура ринку. 2017. Вип. 7. С. 127-133.

Щербань О. Д., Невдачина О. І. Теоретичні аспекти визначення сутності та структури капіталу підприємства. Приазовський економічний вісник. 2019. Вип. 3 (14). С. 284-289.

Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум. Вінниця: ВНТУ, 2017. 143 с.

Рудика В. І., Сукрушева Г. О., Гонтар Т. Ю. Теоретична сутність категорії «власний капітал підприємства». Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 17. С. 436-439.

Лахтіонова Л. А. Загальна оцінка власного капіталу за даними проміжної фінансової звітності. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. Том 31. №3. С. 133-139.

Погріщук Г. Б., Волощук Р. Є. Власний капітал підприємства: сутність і особливості формування в Україні. Економіка та держава. 2020. № 7. С. 16–23. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.7.16.

Піхняк Т. А. Гармонізація обліку власного капіталу в контексті переходу до міжнародних стандартів. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 6. Том 1. С. 136-141.

Фальченко О. О., Побережна Н. М., Юр'єва І. А. Особливості формування власного капіталу на підприємствах. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Вип. 2019. Вип. 2 (19).

Офіційний сайт Державної служби статистики України, фінансова звітність ПрАТ «Володарка» за 2018-2020 рр., наведена в додатках

5. Виконавець МКР – Супрун Віталія Валеріївна, ст. гр. МФКД-20.

6. Вимоги до виконання МКР

В процесі виконання магістерської кваліфікаційної роботи потрібно визначити резерви підвищення ефективності діяльності підприємства,

використовуючи варіантний аналіз, засоби моделювання. Бажано, щоб робота виконувалась на замовлення підприємства.

7. Етапи МКР і терміни їх виконання

Таблиця 1 – Етапи МКР і терміни їх виконання

Етапи МКР	Зміст етапу	Термін виконання	Очікувані результати
Вибір напрямку дослідження	Добір, вивчення та узагальнення науково-економічної та статистичної інформації; розгляд можливих напрямів досліджень та їх оцінювання; вибір напрямку дослідження; обґрунтування прийнятого напрямку дослідження; розроблення, погодження і затвердження ТЗ на МКР	червень-вересень	план МКР
Основна (економічна) частина роботи	Теоретичне дослідження проблеми	III декада жовтня	розділ 1
	Аналітична частина	II декада листопада	розділ 2
	Розробка рекомендацій та пропозицій	I декада грудня	розділ 3
Узагальнення результатів досліджень, підготовка до захисту роботи	Узагальнення результатів теоретичних та аналітичних досліджень та написання доповіді на захист МКР; оформлення ілюстративного матеріалу, підготовка презентації МКР в редакторі <u>Microsoft Office PowerPoint</u>	I декада грудня	акт впровадження, ілюстративний матеріал, презентація
Попередній захист МКР	Перевірка МКР на плагіат; одержання відгуку наукового керівника та опонента; попередній захист МКР	II декада грудня	результат перевірки на плагіат, відгук, рецензія
Захист МКР	Основний захист МКР	III декада грудня	довідь та відповіді на запитання

8. Очікувані результати

У результаті виконання магістерської кваліфікаційної роботи очікується одержання обґрунтованих рекомендацій та пропозицій, які можуть бути використані на досліджуваному підприємстві (*вказати назву*) з метою підвищення ефективності його діяльності та покращення фінансових результатів.

9. Матеріали, які подають після завершення написання МКР та її етапів

Переpletена магістерська кваліфікаційна робота; ілюстративний матеріал; протокол перевірки МКР на наявність текстових запозичень; відгук керівника; відгук опонента.

10. Порядок приймання МКР та її етапів

Результати магістерської кваліфікаційної роботи розглядаються керівником роботи та завідувачем кафедри відповідно до етапів роботи та термінів їх виконання; проводиться попередній захист роботи та офіційний захист магістерської кваліфікаційної роботи.

Додаток Б

ПРОТОКОЛ ПЕРЕВІРКИ НАВЧАЛЬНОЇ (КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ) РОБОТИ

Назва роботи: Управління власним капіталом підприємств легкої промисловості (на прикладі Приватного акціонерного товариства «Володарка»

Тип роботи: кваліфікаційна робота

(кваліфікаційна робота, курсовий проект (робота), реферат, аналітичний огляд, інше
(вказати))

Підрозділ кафедра фінансів та інноваційного менеджменту

(кафедра, факультет (інститут), навчальна група)

Науковий керівник Ткачук Л. М., доцент каф. ФІМ

(прізвище, ініціали, посада)

Показники звіту подібності

Plagiat.pl (StrikePlagiarism)		Unicheck	
КП1		Оригінальність	87,5%
КП2			
Тривога/Білі знаки	/	Схожість	12,5%

Аналіз звіту подібності (відмітити потрібне)

Запозичення, виявлені у роботі, оформлені коректно і не містять ознак плагіату.

Виявлені у роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і відсутності самостійності її автора.
Роботу направити на доопрацювання.

Виявлені у роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату та/або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень.

Заявляю, що ознайомлений (-на) з повним звітом подібності, який був згенерований Системою щодо роботи (додається)

Автор _____
(підпис)

Супрун В. В.
(прізвище, ініціали)

Опис прийнятого рішення

Робота може бути допущена за попереднього захисту

Особа, відповідальна за перевірку _____
(підпис)

Спіфанова І. Ю.
(прізвище, ініціали)

Експерт _____
(за потреби) (підпис)

_____ (прізвище, ініціали, посада)